

MANCINI: Sveta družina

Duhovno življenje

BUENOS AIRES LETO 74 +++ 12 • DECEMBER 2007

Z letošnjega Mladinskega dne v San Justu –
Foto: Lučka Oblak Čop in Marko Vombergar

SIN NAM JE DAN - ZA NAŠO SREČO

JURE RODE

Pri božični polnočni maši bomo slišali: **Sin nam je dan.**

Z Jezusovim rojstvom se nam je razodela ljudomilost našega Vélikega Boga in Odrešenika. Oče je svet tako ljubil, da nam je dal svojega edinorojenega Sina za Odrešenika. Iz čiste neskončne ljubezni nam ga je podaril – za našo srečo. Vsak, kdor bo vanj veroval in ga ljubil, se bo zveličal. Prišel bo do popolne sreče pri Bogu, brez konca.

Očetov načrt je bil, da Sin postane pravi človek, se rodi kot pravi človeški otrok. Beseda je meso postala. Sin Boga nam je hotel biti podoben v vsem, razen v grehu. Za to izredno ponižanje ga je Oče izredno poveličal z vstajenjem od mrtvih.

NAŠ BOG JE BOG ŽIVLJENJA

Bog nam je v Sinu nakazal načrt glede človeka: ustvaril nas je za življenje, ne za smrt. Telesna smrt je le prehod iz začasnega v večno življenje.

Eden od vnebovpijočih grehov današnje družbe pa je prav v načrtni in smrtonosni borbi proti Stvarnikovemu načrtu o človeku: namesto veselja do življenja seje in vsiljuje kulturo smrti. Namesto vselega »sin nam je dan«, po povzročenem splavu hladno ugotovijo »sin nam ni bil dan«. Smo ga spočeli, pa mu ne dovolili, da bi bil rojen. V posameznih primerih se kristjani ne stavimo za sodnika. Ne poznamo globine človekove stiske. Zaupamo v Božjo vsevednost in usmiljenje.

A skupinsko gledano: kateri narod ni kriv tega zločina, umora nedolžnih nerojenih? V koliko državah zakonodajalci niso mešetarili s človeškim življenjem in končno izglasovali zakon, da je umor nerojenega nekaznivo dejanje?

Naš Bog pa je ljubitelj življenja, je življenje ljubeči Gospod. Želi nam vso polnost življenja. Želi nam zemeljsko in nebeško življenje. Za to nas je ustvaril, zato nam je podaril dih življenja, neumrljivo dušo.

»Po zavisti hudiča je prišel greh na svet«, pra-

vi starozavezna knjiga Modrosti. In z grehom smrt. Toda temu zakonu narave pridene človek še dodatno mero grenkobe, ko se odloči za nasilno ali umetno povzročeno smrt: v obliki splava, evtanazije, mamil, tobaka, alkohola, krivičnih vojn, osebnih napadov na nedolžne s posledico smrti itn.

Božji načrt o človeku je bilo življenje, sedaj in vedno in večno.

Smrt je iznajdba najprej hudiča in potem vseh, ki se borijo proti Božjemu načrtu.

PRED IN PO KRISTUSU

Jezusovo rojstvo je prelomilo svetovno zgodovino na pred in po Kristusu. Izražanje »pred našim štetjem« in »po našem štetju« nima smisla, ne odgovarja zgodovinski resnici in je krivično do Kristusa. Katero pa je naše štetje, če ne krščansko? Na krščanskem zahodu (z vsemi nekrščanskimi stranpotmi) ne poznamo drugega koledarja.

Govoriti o »našem štetju« brez omembe Kristusa je primitivno, prisiljeno sprenevedanje in za Kristusa skrajno žaljivo. Je toliko ali še bolj krivično kot obhajati božič brez Boga.

Božič je spomin Kristusovega rojstva ali pa ni pravi božič.

Ves svet: kristjani in nekristjani, verujoči in neverujoči, je prevzel kot splošno veljaven krščanski koledar. Štetje let in stoletij je urejeno glede na Kristusovo rojstvo. Tudi večina človeštva, ki Kristusa ne pozna in ni slišala o Njem, uporablja krščanski koledar v političnem, trgovskem, kulturnem, športnem in splošnem življenju. Nekateri narodi, kulture ali verstva imajo svoje domače koledarje (npr. Judje, Kitajci ir.), toda zato, da se morejo sporazumeti z ostalim svetom, jim služi naš koledar, krščansko štetje zgodovinskega časa.

Komunizem je nasilno uvedel grob in za Kristusa žaljiv izraz »pred« in »po« našim štetju. Pa ni drugega »našega« štetja razen krščanskega »pred« in »po« Kristusovem rojstvu.

V SVOJ RODNI KRAJ

Prav tiste dni pred Jezusovim rojstvom je izšlo povelje cesarja Avgusta, naj se popiše ves svet. Vsi so se hodili popisovat, **vsak v svoj rodni kraj.**

Jožef, iz mesta Nazareta, je šel v Betlehem, da bi se popisal z Marijo, ki je bila noseča. Ko sta bila tam, so se ji dopolnili dnevi, ko naj bi rodila.

Vsak se je šel popisat v svoj rodni kraj...

Letos smo se začeli spominjati prihoda prvih povojnih protikomunističnih beguncev v Argentino. Prihodnje leto bo minevalo 60 let od prihoda večine

povojnih priseljencev. Mnogo družin se je spet moglo srečati šele po šestih, sedmih ali več letih po ločitvi leta 1945, ko je moral mož in oče rešiti življenje pred komunistično nevarnostjo, žena in otroci pa so ostali v Sloveniji, v negotovosti.

Če bi se moral danes iti popisat **vsak v svoj rodni kraj**, kam bi šli? Skoraj ne bi bilo kraja v Sloveniji, kamor ne bi prišli osemdesetletniki in več, možje in žene, ki so kot fantje in dekleta morali zapustiti starše, domove, prihodnost, da se

rešijo pred rdečo nevarnostjo. Od kod vse bi se prišli popisat nazaj v Argentino, iz vseh koncev sveta? Iz katerih krajev Argentine bi se vračali popisat v Buenos Aires, Córdoba, Bariloche, Mendoza itn.? Se ne bi, na podlagi naše resničnosti, upravičeno vprašali, kje domovina si? Življenje se je razvijalo tako, da skupnost ni več le v Velikem Buenos Airesu in nekaterih drugih glavnih središčih izpred 60 let.

A duhovno gledano: pred 60 leti smo prišli kot enotna skupina, čeprav iz Italije in s Koroške. Skupnost enako mislečih, enako čutečih. Poleg vsega trpljenja med vojno in revolucijo in po vojni, ali prav zaradi tega blagoslovljenega trpljenja, so nas na življenje in smrt povezovalе iste vred-

note. Edini v veri, v protikomunizmu, v slovenstvu.

Če bi se danes morali iti popisat v Buenos Aires vsi, ki so kdaj tu živeli: stari starši, starši, sinovi, vnuki, prva in naslednje generacije, koliko edinstvi je ostalo med nami glede temeljnih Božjih, naravnih, krščanskih, miselnih in slovenskih vrednot?

Marsičesa se bomo spominjali ob 60. obletnici prihoda v Argentino. Morda marsikaj obžalovali. Nad marsičem bomo veseli in srečni.

V božičnih praznikih še posebej čutimo, da bo naše življenje srečno toliko kolikor bomo Božji načrt sprejeli kot svoj načrt življenja, kljub vsem preizkušnjam in trpljenju. Božič bo lep in srečen, če bomo spoštovali in ljubili namen, ki ga je Bog imel na prvi božič: dal nam je Sina, da nam je pokazal z besedo in zgledom pot do edine prave sreče.

Čas je, da vstanemo

RAFKO VODEB

Advent je. Gospod prihaja.

*Daleč sega naše pričakovanje, daleč v davnino,
ko je padla zavesa in sta ostala sama,
naga in prestrašena.*

Takrat je On sam vstopil v našo zgodovino.

*Obljuba je bila skrivnostna in krhka
kakor otroška skrivnost;*

ko je rekel Kači: »Žena ti bo glavo strla...«

*Bila je zgodovina zaveze in obljub,
bili so patriarhi, Abraham, naš oče v veri,
bili so preroki in pravični, da ni ugasnila Beseda,
dokler se ni naselila med nami Živa Beseda,
Emanuel – Bog z nami, Jezus iz Nazareta.*

Advent je, sestre in bratje.

*Čas je, da se prebudimo in VSTANEMO:
kakor človek, ki se prebuja v zarjo novega dne,
kakor romar, ki ga kliče svetišče na gori,
kakor sel, ki mu veselo sporočilo daje peruti,
kakor izgubljeni sin, ki na dnu svojega obupa
odkrije klic Očetove ljubezni.*

Sestre in bratje,

*noč se je premaknila naprej
in dan se je približal.*

*Čas je že, da odvržemo dela teme
in odpremo srca Luči, ki prihaja z višave:
Marana tha – pridi, Gospod Jezus!*

VPRAŠANJE VESTI

MARKO KREMŽAR

Da je Vrhovno sodišče Republike Slovenije razveljavilo sodbo komunističnega, Vojaškega sodišča z dne 3. avgusta 1946 glede škofa dr. Gregorija Rožmana pa tudi nekdanjega ministra jugoslovanske vlade dr. Mihe Kreka, je vsekakor pomemben korak na poti k razčiščenju naše bližnje preteklosti in lahko upamo, tudi k popravi dolgoletnih, hudih krivic tako nad osebo pokojnega škofa kot nad vsem slovenskim katoliškim občestvom.

Za ta dosežek gre v veliki meri zahvala in priznanje vztrajnosti in zvestobi nekdanjega vrhovnega tožilca Antona Drobniča in zgodovinarke dr. Tamare Griesser Pečar. Če bi bilo med nami več ljudi s podobno vnemo za razkrivanje resnice, pa s civilnim pogumom in strokovno usposobljenostjo na različnih področjih, bi bil celoten proces iskanja prave podobe naše polpretekle zgodovine brez dvoma hitrejši in manj travmatičen.

Vendar se ob vprašanju glede pomena tega pravnega dejanja odpirata dva pogleda. Razumljivo je, da v brezbriznem, veri nenaklonjenem svetu pravna rehabilitacija imena dr. Rožmana lahko pomeni nekako javno razbremenitev tudi za Cerkev. Povsem drugačen pomen pa ima isto dejanje za ka-

toliško skupnost. Za verne Slovence, predvsem tiste, ki živijo v okviru slovenske države, menim, da je to lahko predvsem trenutek spraševanja vesti.

Ali je res treba čakati na svetno oblast, na državo, da odkrije vernikom pravo podobo katoliškega škofa? Mar nimamo kristjani svojih lastnih kriterijev in vrednotenj, katera, kot vemo iz lastne izkušnje in iz zgodovine, le redko sovpadajo z ocenami sveta? Ali nam glede tega ni zgled prav božji služabnik škof Anton Vovk, ki se je zavedal, da je gonja proti njegovemu predniku v bistvu napad na Cerkev, ter je zato branil njegovo dobro ime in držo, čeprav je moral zaradi tega sprejeti nase preganjanje? In zdaj, po pol stoletja, mar ne prepuščajo mnogi verni rojaki škofa Rožmana, zvestega pastirja, ki ga imenuje nadškof dr. France Perko, 'velikega slovenskega preroka', 'ponovni obsodbi' z ravnodušnostjo, kot da bi bilo s tem že pravici zadoščeno? Odkod toliko pomanjkanja samozavesti in odvisnosti od oblasti, ki ni bila nikdar naklonjena veri in Cerkvi, če je ni celo sovražila?

Iz časov revolucije in po njej imamo nepregledno vrsto krvavih in nekrvavih mučencev, pričevalcev pa tudi jasne, pogumne in pokončne učitelje, vodnike. Slovenska diaspora se jih od nekdanj spominja s spoštljivim občutkom hvaležnosti. Tudi slovenska Cerkev ve zanje. Vendar kljub vsej tragični resničnosti revolucije, o kateri pričajo nešteta množična grobišča na slovenski zemlji, kljub poznanju komunizma in njegovih posledic po vsem svetu, kljub nauku cerkvenega učiteljstva, katerega je zgodovina le potrdila, ni opaziti, da bi bili verni rojaki v domovini zanje hvaležni, pa tudi ne ponosni nanje. Delovanje velikega moža, ki je vodil slovensko Cerkev v času, ko so ogrožali naš narod sredi vojne trije sovražni totalitarizmi, ocenjujejo še z merili in gesli, ki jih je širil totalitarni, brezbožni in veri sovražni režim, vsa leta enoumja. Vprašam se: zakaj? Odgovor na to vprašanje je morda osrednja tema našega slovenskega katoliškega spraševanja vesti.

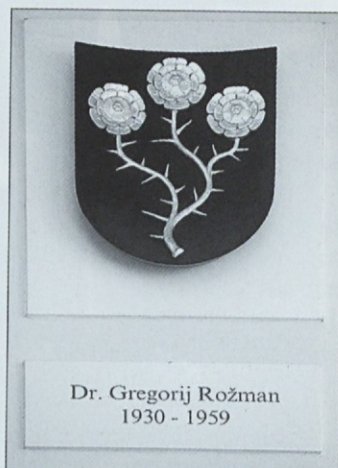
Res, po preteku desetletij mnogim vernikom lahko ni jasno, kaj se je med revolucijo, v vojnem času, dogajalo pri nas. Vendar ali ni prav to dokaz, da se je v slovenskem katoliškem občestvu vse predolgo zanemarjala dolžnost pravičnosti tako do preteklih kakor do sedanjih rodov? Kajti če imajo prvi pravico do svoje časti in naše hvaležnosti, imajo drugi pravico do resnice. Kjer pa je pravica, tam je tudi dolžnost. Tudi v tem primeru pomeni neizpolnjena pravica za nekoga opuščeno dolžnost.

Vendar za to opustitev ne moremo kriviti ne nekdanjih ne sedanjih sovražnikov Cerkve. Gre za vprašanje vesti, kjer za kristjana ni nikdar prepozno.

GESLO IN GRB

**ljubljskega
škofa dr.**

**GREGORIJA
ROŽMANA**

GESLO:

Teža križa in plačilo (Crucis pondus et prae-mium)

GRB:

Vejica rožnega grma s tremi cvetovi na črnem polju. Tri srebrne vrtnice na črnem polju v krščanski ikonografiji simbolizirajo kaplje Kristusove krvi oziroma Kristusove rane. Steblo je posejano s trni, na koncu stebra pa se odpira čudovit cvet, zato je vrtnica simbol mistične preroditve in čiste darovane ljubezni, ki je premagala temo greha in smrti. Ker je črna barva v Svetem pismu tudi simbol velike preizkušnje, Rožmanov grb v povezavi z njegovim škofovskim geslom tako rekoč preroško simbolizira njegovo življenjsko pot.

dr. Andrej Saje, tiskovni predstavnik SŠK
Urška Baloh, TU SŠK

Rožni venec

je veriga, ki te povezuje z Marijo. Je film, ki te spominja postaj, ki jih je prehodila na svojem potovanju vzdolž poti upanja: njena nežna ljubezen v Betlehemu, njena stiska v Egiptu, njeno tiho delo v mizarski delavnici v Nazaretu, njena gorečnost v templju, njena ganjenost, ko je Gospod pridigal. Rožni venec ti pomaga premišljevati o njenem trpljenju ob vznožju križa, o njenem veselju ob vstajenju in o njeni zvestobi poleg Janeza.

Povzemimo: Gospod živi v svoji materi in ona v njem, dve življenji, ki sta eno samo. Ne zapusti rožnega venca, ki ti ga je dala Marija s priporočilom, da živiš kakor ona, z njo, po njej in v njej.

F.X. Nguyen Van Thuan, Pot upanja

PRAKTIČNI ATEIZEM

LOJZE KUKOVICA

Drugi Vatikanski koncil je med tolíkimi važnimi resnicami povedal tudi to, da je treba prištevati ateizem (brezboštvo) med najbolj resne pojave današnjega časa. In ker ta ugotovitev velja še tudi danes in verjetno še bolj, kot je veljala, ko jo je izrekel Koncil, je primerno, da temu važnemu pojavu posvetimo tudi mi svojo pozornost.

Najprej se ne bo govorilo v naslednjih vrsticah o teoretičnem ateizmu, ampak izključno o praktičnem ateizmu. Res da obstajajo tudi teoretični ateisti, to so tisti ljudje, največkrat filozofi, ki skušajo z umskimi dokazi utemeljevati svoje mnenje, da Boga ni. Tega seveda noben poskus ni in ne bo nikdar mogel dokazati, ker je resnica o bivanju Boga za vsakega resno in logično mislečega človeka z lahkoto dosegljiva in tudi dokazljiva. Je tudi od Boga samega v Stari in Novi zavezi razodet nauk, da človeški um sam s svojo lastno močjo more priti do gotovega spoznanja božjega bivanja. Poleg tega je pa Bog sam svoje bivanje razodel tudi na mnogo drugih načinov, tako v Stari kot Novi zavezi.

Tu govorimo o praktičnem ateizmu, torej o ateizmu, po katerem vedno več ljudi na svetu živi, kot da Boga ne bi bilo. Živijo, ne da bi mislili na Boga in si organizirajo svoje življenje brez vsakega odnosa do njega. Pravzaprav gre v tem primeru bolj za pomanjkanje verskega življenja, kot pa za ateizem; bolj za moralo kot pa za nauk, bolj za način življenja, kot pa za teoretično zanikanje bivanja Boga. Opazovanje življenja danes nas uči, da se mnogi ljudje predajajo svojemu nemoralnemu življenju in zato ne želijo verovati in priznavati kakšno Pričo in kakšnega Sodnika njihovega grešnega življenja. Morda tudi teoretično skušajo sami sebe prepričevati – čeprav brezuspešno – da ni Boga, a končno se zadovoljijo s tem, da z njim, tudi če bi bival, v vsakdanjem življenju

ne računajo.

Te vrste ateizma – praktični ateizem – se v svetu vedno bolj širi. Danes tajiti Boga in v življenju ne računati z njim ni več nekaj nenavadnega in stvar posameznika, ampak se vedno bolj širi. In to ne samo v deželah, kjer je ateizem uradna filozofija in torej tudi obvezen, ampak se širi tudi v tako imenovanem svobodnem svetu, kjer ga ni mogoče opravičiti z uradno propagando.

Kako je razlagati ta pojav, ka-

teri so razlogi za to? Najprej vedimo, da je bilo v prejšnjih stoletjih ne samo teoretični, ampak tudi praktični ateizem nekaj zelo izjemnega. Silno redko si je kdo upal javno izpovedati svoj ateizem, danes se tega skoro nihče ne sramuje, mnogi se celo ponašajo z njim.

Vprašajmo se, kako se je začela ustvarjati ta duhovna klima, to duhovno ozračje. In zakaj ima nauk o ateizmu vedno več ljudi, ki ga sprejmejo in mu v življenju sledijo? Dve stvari so zelo verjetno vplivale na to hitro naraščanje praktičnega ateizma v svetu. Po eni strani gotovost in po drugi negotovost, v katero je postavljen današnji človek.

Najprej gotovost. Znanstveni in tehnični napredek, nove iznajdbe, ki delajo življenje pre mnogih ljudi vedno lažje in udobnejše. Zavarovanja za vse mogoče nepravilike in podobno so povzročila, da ljudje niso več iskali pomoči v molitvi in zatekanju k Bogu, ampak v javnih ustanovah in lastnem delu za premagovanje težav in izboljšanje življenjskih pogojev. Polagoma so začeli čutiti, da jim Bog ni več potreben. Bolj kot se je človek posvečal svetu, bolj se je tudi oddaljeval od Boga. Res je, da še obstaja veliko polje negotovosti: še so potrebne bolnice, še obstajajo pokopališča, še se dogajajo prometne nesreče in smrt še ni premagana. Tudi za te reči naj se ljudje bolj zanašajo na ljudi kot pa na Boga. Kakor je človek premagal druge ovire za lagodno življenje, bo postopoma premagal tudi ostale.

Toda če je po eni strani danes večja varnost ljudi, je pa po drugi strani narasla tudi negotovost. V nekaj desetletjih dve svetovni vojni in še po vojnah toliko političnih nemirov. Pokvarjene vlade in državni udari so skoro na dnevnom redu, človečanske pravice še zdaleč niso večini ljudi zagotovljene. Mnogo boleznih je človeštvo res premagalo, odkrile pa so se nove, za katere še ni zdravila in ga verjetno še dolgo ne bo. In ista znanost, ki nam je dala toliko življenjsko gotovost, pa istočasno grozi naravnost uničiti celotno človeštvo z atomsko bombo. Krivice se še dogijo po svetu in verjetno

še večje, kot v prejšnjih časih. Kako naj torej govorimo o kakšni Božji Previdnosti? Kje je tisti Bog, na katerega smo se toliko sklicevali in z njim računali? Bog je brezkoristen, vse se dogaja, kot da bi ga ne bilo.

Vendar nista samo gotovost in po drugi strani naraščajoča negotovost krivi, da vedno več ljudi ne veruje več v Boga ali pa vsaj v svojem življenju ne računa z njim. Človekove strasti, ki se jim človeštvo vedno bolj vdaja, ne prenesejo, da bi jim kdo stavljajl meje in jih klical na odgovor za njih vedno bolj nebrzdano izživljanje. Bog bi bil naravnost nek tiran, ki naj bi omejeval človeku svobodo prav tam, kjer si je človek ne da vzeti ne omejevat. Torej nek brezkoristen Bog, Bog tiran, katerega bi se ljudje radi znebili. Prav ta podoba Boga je tista, od katere bi današnji človek rad odmisli, ki bi jo rad zatrl v sebi in drugih.

V takšnem okolju ni čudno, da je vedno več ljudi, ki zapadejo praktičnemu ateizmu.

Treba pa je priznati, da imamo tudi kristjani nekaj krivde, da se v svetu širijo takšne misli in predstave o Bogu. »Na tem področju – tako 2. Vatikanski koncil – imajo pogosto tudi verniki neko odgovornost, v kolikor ne podajajo pravega nauka o Bogu ali pa zaradi svojega nedoslednega krščanskega življenja, a tako moralnega kot socialnega pogosto bolj zakrivajo kot pa javljajo pravi obraz Boga in vere.« Mnogi kristjani smatrajo Boga tudi in predvsem kot poroštvo tuzemskega življenja in svojo vero bolj kot nek nadomestek gotovosti za življenje na tem svetu in za ono po smrti. Koliko je tudi kristjanov, ki imajo Boga predvsem kot nekega svojevoljnega zakonodavca, ki dela ljudem težko življenje s svojimi zapovedmi in še posebej s svojimi prepovedmi. Koliko je kris-

tjanov, za katere je vera omejena le na izpoljevanje desetih božjih zapovedi, ali pa celo le na v njih obsežene prepovedi. Koliko kristjanom je Bog le sodnik in še več kot sodnik - maščevalec.

Cerkev uči, da je Bog tudi zakonodalec in sodnik, a je predvsem ljubezen in da je vse, kar dela in pripušča v zgodovini človeštva, ljubezen. Zato naj bi bilo prvo zdravilo proti ateizmu vseh vrst, da bi najprej mi kristjani imeli pravilni pojem o Bogu. Pojmovanje mnogih kristjanov je po besedah papeža Pavla VI., veliko preveč nejasno in celo napačno, včasih pa tudi naravnost otročje. Svet naj bi v nas gledal prave kristjane, ki v Bogu gledamo predvsem, kar je apostol Janez povedal o njem: **»Bog je ljubezen.»** V takšnega Boga bodo tudi današnji ljudje radi verovali in ga veseli in srečni sprejeli.

DNEVNIK svete s. M. FAVSTINE KOWALSKE

(6)

*Trpljenje je velika milost. Ob njem
človek postaja podoben Odrešeniku;
v trpljenju se kristalizira ljubezen.*

Čim večje je trpljenje, tem čistejša je ljubezen.

Božje sodbe so res nenavadne

Neko noč je prišla k meni ena od naših sester, ki je umrla pred dvema mesecema. Bila je v prvem koru. Zagledala sem jo v strašnem stanju, vso v plamenih, z bolešno spačenim obrazom. To je trajalo kratek čas in je izginila. Presunil me je strah, ker nisem vedela, ali trpi v vicah ali v peklu. Kljub temu sem podvojila svoje molitve zanjo. Naslednjo noč je ponovno prišla, a zagledala sem jo v še bolj žalostnem stanju, v hujšem ognju, na njenem obrazu se je odražal obup. Zelo sem

se začudila, da sem jo po molitvah, ki sem jih zanjo darovala, zagledala v tako strašnem stanju. Vprašala sem jo: »Ti moje molitve niso nič pomagale?« Odgovorila mi je, da ji moja molitev ni nič pomagala in da ji tudi ne bo. Vprašala sem jo: »Ti tudi molitve, ki jih je zate darovala vsa skupnost, niso nič pomagale?« Odgovorila mi je, da ne. Te molitve so pomagale drugim dušam. Dejala sem ji: »Če vam moje molitve nič ne pomagajo, potem, prosim, ne prihajate več.« Takoj je izginila. A nisem prenehala moliti. Čez nekaj časa je spet prišla ponoči k meni,

vendar že v drugačnem stanju. Ni bila več v plamenih kakor prej in njen obraz je žarel, oči so ji sijale od veselja. Povedala mi je, da imam resnično ljubezen do bližnjega, da so moje molitve pomagale mnogim dušam. Spodbujala me je, naj ne preneham moliti za trpeče duše v vicah; ona ne bo več dolgo v vicah. Božje sodbe so res nenavadne.

Milost te ure se mi v naslednji ne ponovi

1933. Nekoč sem zaslišala v svoji duši glas: **Opravi devetdnevnicu za domovino. Devetdnevnicu naj vsebuje litanije vseh svetnikov. Prosi spovednika za dovoljenje.** Pri prihodnji spovedi sem dobila dovoljenje in še isti večer začela z devetdnevnicu.

Na koncu litanij sem zagledala veliko svetlobo in v njej Boga Očeta. Pred to svetlobo in zemljo sem zagledala Jezusa, pribitega na križ, tako da je Bog, če je hotel gledati na zemljo, moral gledati skozi Jezusove rane. Razumela sem, da Bog blagoslavlja zemljo zaradi Jezusa.

Jezus, zahvaljujem se ti za veliko milost, za spovednika, ki si mi ga blagovoli izbrati in si mi dal, da sem ga prej videla v videnju, preden sem ga spoznala. Ko sem se spovedala pri očetu Andraszu, sem mislila, da bom oproščena obveznosti izpolnjevanja notranjih navdihov. Toda pater mi je odgovoril, da me od tega ne more odvezati, naj pa molim za duhovnega voditelja.

Po kratki goreči molitvi sem v naši kapeli med oltarjem in spovednico ponovno ugledala duhovnika Sopočka. Takrat sem bila v Krakovu. Ti dve videnji sta me duhovno utrdili, zlasti ker sem prav takšnega srečala, kakor sem ga videla v videnju v Varšavi pri tretji probaciji in v Krakovu. Jezus, zahvaljujem se ti za to veliko naklonjenost.

Strah me zdaj prevzema, če včasih slišim koga govoriti, da nima spovednika oziroma duhovnega voditelja. Vem, kakšno škodo sem sama trpela, ko nisem imela te pomoči. Brez duhovnega voditelja človek lahko zaide na napačno pot.

O sivo in enolično življenje, koliko zakladov je v tebi! Nobena ura ni podobna drugi. Enoličnost in sivina izginjata, če na vse gledam z očmi vere. Milost te ure se mi v naslednji ne ponovi.

Dana mi bo v naslednji uri, a ne več ista. Čas mineva in se nikoli ne vrača. Kar vsebuje, se nikoli ne spremeni, zapečateno je vekomaj.

Bog gotovo zelo ljubi duhovnika Sopočka. To pravim zato, ker sem spoznala, kako v posebnih trenutkih božja previdnost počiva na njem. Ko

to vidim, se zelo veselim, da ima Bog takšne izvoljence.

Namesto krompirja v loncu sem zagledala cel šopek rdečih vrtnic

1928. Izlet na Kalvarijo.

Poslali so me v Vilno, da za dva meseca zamenjam sestro, ki je odpotovala na tretjo probacijo. Toda ostala sem nekaj dlje kakor dva meseca. Nekega dne me je mati prednica hotela razveseliti in mi je dovolila, da se v družbi neke sestre peljem na Kalvarijo na tako imenovani ogled stezic. To me je zelo razveselilo. Čeprav je bilo blizu, naj bi po želji matere prednice potovali z ladjo. Zvečer mi je Jezus rekel: **Želim, da ostaneš doma.** Odgovorila sem: »Jezus, saj je že vse pripravljeno, da jutraj odpotujeva, kaj naj zdaj naredim?« Gospod mi je odgovoril: **Ta izlet bo v škodo tvoji duši.** Odgovorila sem: »Saj ga moreš ti preprečiti, usmeri okoliščine tako, da se izpolni tvoja volja.« Ta trenutek je pozvonilo za nočni počitek. S pogledom sem se poslovila od Jezusa in odšla v svojo celico.

Zjutraj lep dan. Moja spremljevalka se veseli, ker nama bo zelo lepo, ker si bova mogli vse ogledati, jaz pa sem bila prepričana, da ne bova odpotovali, čeprav do tedaj ni bilo nikakršnih ovir za potovanje. Najprej naj bi prejeli sveto obhajilo in takoj po zahvali odpotovali. Med svetim obhajilom se je lepo vreme popolnoma spremenilo. Ni mogoče razložiti, kako so oblaki prekrili vse nebo in začelo je močno deževati. Vsi so se čudili, saj se pri takšnem vremenu v tako kratkem času nihče ni nadejal dežja.

Mati prednica mi je rekla: »Obžalujem, da ne bosta mogli odpotovati.« Odgovorila sem: »Mati, nič zato, ker ne moreva na pot. Božja volja je, da bi ostali doma.« Nihče pa ni vedel, da je bila izrecna Jezusova volja, da bi ostala doma. Ves dan sem prebila v zbranosti in premišljevanju. Zahvaljevala sem se Gospodu za to, ker me je zadržal doma. Ta dan mi je Bog podaril veliko nebeških radosti.

V noviciatu sem se v začetku zelo razžalostila, ko me je učiteljica novink določila za »otroško kuhinjo«. Zelo sem bila zaskrbljena, ker nisem bila kos ogromnim loncem. Najtežje

mi je bilo odcejati krompir. Včasih sem ga kar pol raztresla. Ko sem to povedala učiteljici novink, mi je rekla, da se bom počasi navadila in se izurila. Težava pa ni ponehala, ker so moje moči iz dneva v dan pešale. Tako sem se oddaljila vsakič, ko je bilo treba odcejati krompir. Sestre so opazile, da se temu delu izmikam, in so se temu čudile. Niso vedele, da si kljub trudu in samoobvladovanju nisem mogla pomagati. Opoldne, pri spraševanju vesti, sem se zaradi pomanjkanja moči obtoževala Bogu. Takrat sem v duši zaslišala besede:

Od danes ti bo to lažje. Okrepil bom tvoje moči. Zvečer, ko je bil čas za odcejanje krompirja, sem z zaupanjem v Gospodovo besedo pohitelja prva. Z lahkoto sem vzela lonec in dobro odcedila krompir. Ko sem dvignila pokrov, da bi krompir izpareval, sem namesto krompirja v loncu zagledala cel šopek rdečih vrtnic, tako lepih, da jih je težko opisati. Še nikoli nisem videla takih. Zelo sem bila začudena, ker nisem razumela njihovega pomena. Tedaj pa sem v duši zaslišala glas: **Tvoje tako težko delo bom spremenil v najlepše šopke rož, njihov vonj se bo dvigal do mojega prestola.** Od takrat sem si prizadevala odcejati krompir ne samo v tednu, ki mi je bil določen za kuhanje, ampak tudi v tednih, ko so bile na vrsti druge sestre, in jih nadomeščati pri tem delu. Pa ne samo pri tem delu, ampak pri vsakem težkem opravilu sem se trudila, da prva pomagam, ker sem spoznala, kako zelo je to Bogu všeč.

O neizčrpni zaklad čistosti name-na, ki izpopolnjuje vse naše Bogu tako ljubo delovanje.

Jezus, ti vidiš, kako sem slabotna, zato bodi vedno z menoj. Vodi vsa moja dejanja in vse moje bitje. Ti, moj najboljši učitelj! Resnično, Jezus, strah me obdaja, ko gledam vso svojo bedo. A se pomirim, ko vidim tvoje neizčrpno usmiljenje, ki je za vso večnost večje od moje bede. Ta naravnost me odeva s tvojo močjo in radostjo, ki prihaja iz spoznavanja tebe, o nespremenljiva resnica. Ti večno trajaš.

Drugič dalje

Blagor ubogim v duhu

Ni mogoče najti človeka, ki ne želi biti srečen. Toda, daj Bog, da bi ljudje tako delali dobra dela, kot si želijo plačila zanja. Kje je kdo, ki ne bi navdušeno pritekkel, ko mu rečejo: "Srečen boš!" Prav, toda naj z dobro voljo poslušata tudi to, kar sledi: "Če narediš to in to". Ne izmikaj se boju, če hočeš zmagati, in veselo se pripravi za delo z mislijo na plačilo.

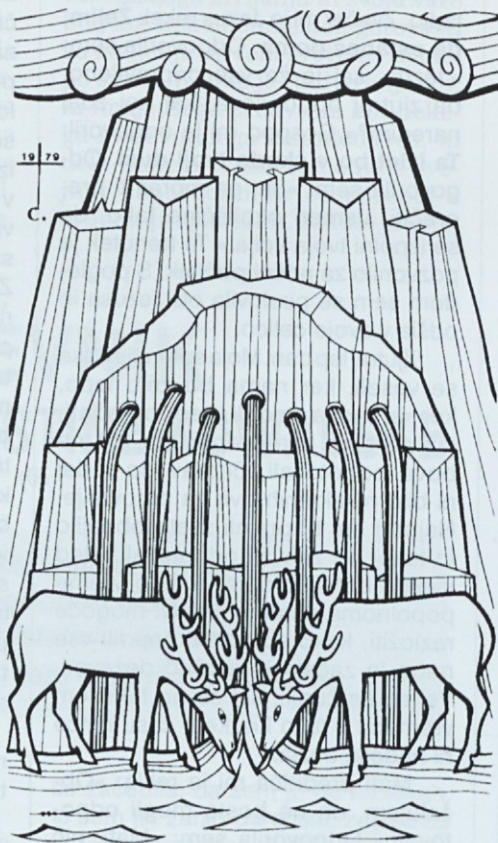
To, kar hočeš, kar želiš, kar iščeš, bo prišlo potem. Kar se ti sedaj ukazuje narediti, moraš narediti sedaj, da boš prejel, kar mora priti potem. Začni razmišljati Kristusove besede in evangeljske zapovedi in ugotovi vsaj njihovo število. *Blagor ubogim v duhu, zakaj njihovo je nebeško kraljestvo.* Božje kraljestvo bo prišlo potem, sedaj bodi ubog v duhu. Hrepeniš po tem, da bi bilo pozneje božje kraljestvo tvoje? Vprašaj se, čigav si sedaj. Bodi ubog v duhu!

Ubog v duhu je ponižen, se trese, ko poslušata božje besede, se spove svojih grehov, se ne baha s svojimi zasluženji in se ne ponaša s svojimi krepostmi. Ubog v duhu je vsak tisti, ki ob svojih dobrih delih hvali Boga, ko pa naredi kaj slabega, obtoži samega sebe. Ubog v duhu je tisti, ki vse svoje upanje stavi v Boga, ker ve, da ne bo nikoli prevaran, če bo zaupal v Gospoda.

Ubog v duhu zapusti vse svoje reči in sledi Kristusu; revežem razdeli vse, kar ima, zato, da bi prost zemskih ovir mogel svobodneje služiti Kristusu; zapusti vso tisto svetno težo, si nadene peruti za polet. Tisti, ki tako ravnajo, morajo biti prišteti med uboge v duhu, tudi če imajo veliko bogastva. Ko vidijo mnoge nevarnosti sedanjega življenja in ker se smatrajo za romarje na svetu, živijo sredi svojega bogastva kot

popotnik, ki počije v gostišču, to se pravi, mimogrede, ne pa da bi hotel tam ostati.

To so tisti, katere evangelij imenuje »male«, ker so ponižni, ker niso domišljavi, ker niso naduti. Položi jih na tehtnico in videl boš, kako težki so. Če uboge šteješ med ponižne, so bogati ošabni. Če kljub

temu, da ničesar nimaš, pa si želiš zemskih dobrin in si ohol, boš prištet med bogate in zavržene. Poskušaj pravilno razumeti, kar ti bom povedal, da ne boš kar vse vprek grajal bogatih in se ne ponašal, ker si reven in potreben. Kaj ti pomaga imeti malo imetja, če pa kar goriš od želje, da bi imel več.

Gospod sodi bogate in revne po tem, kar je v njihovih srcih, ne kar

je v hiši ali pa v skrinjah. Ošaben ali ne-ubog v duhu je pa tisti, ki ne prizna svojih grehov, da bi bil s ponižnostjo od njih ozdravljen. Ošaben je tisti, ki malo dobrega, ki ga ima, sebi pripisuje in s tem tepta pravice božjega usmiljenja. Napuhnen je tisti, ki čeprav pripisuje Bogu dobro, ki ga dela, ravna slabo s tistimi, ki ne delajo dobrega in se ima za več kot oni.

Zakaj se hvališ z revščino, ko pa v tvoji duši odkrivam stremuštvu in pohlep? Praviš, da si ubog? Pazi, da ti napuh ne prepreči biti to, kar praviš, da si. Kdo se je spreobrnil, pustil revno hišo svojega očeta, v kateri je bilo komaj kaj več kot postelja in ena skrinja in je šel za duhovnimi zakladi? Zelo dobro in vredno vse hvale. Ne smeš ga grajati, češ: »Veliko je, kar si zapustil!« Pa se tudi ne smeš napihovati, če si zapustil veliko bogastvo.

Kakšno bogastvo je mogel zapustiti ribič Peter, da je šel za Jezusom? In njegov brat Andrej in Zebedejeva sinova Janez in Jakob, ki so bili tudi revni ribiči, kaj so zapustili? In vendar pogledaj, kaj so rekli: Zapustili smo vse in šli za teboj. Pa Kristus ni odgovoril Petru: Si pozabil na svojo revščino; kaj pomeni to, kar si zapustil zato, da prejmeš ves svet? V resnici je mnogo zapustil tisti, ki je zapustil ne le vse, kar je imel, ampak se je odpovedal celo želji, da bi imel.

Sv. Peter je zapustil svet in je prejel ves svet: nič ni imel in je posedoval vse. Isto se zgodi med menihi. Nekateri, ki nimajo velikega premoženja, gredo v samostane in tam postanejo kakor koristne ptice.

Nasprotno pa plemenitaši, bogataši in veliki tega sveta, če so ubogi v duhu, pogledajo, kaj je odvišnega v palačah, na njihovih posestvih in v vsem tistem, kar jih dela na videz velike, izročijo božjim služabnikom. Dajo zemljo in vrtove, zidajo cerkve in samostane.

Uboštvo v duhu je vsem koristno: bogatemu, v kolikor je prostovoljno in dejansko; revnemu,

v kolikor je samo prostovoljno. Bodi ubog, pa naj imaš veliko ali pa nič na tem svetu. Če si ubog, ne preziraj ponižnega bogatega. Poslušaj, ubogi: tudi ti bodi ubog, hočem reči, bodi ponižen. Če se je bogataš naredil ponižnega, koliko bolj mora biti ponižen revež.

Gospod, ničesar nisem prinesel na ta svet in nič ne bom mogel odnesti z njega. Da imam le zadosti za jed in obleko, se s tem zadovoljim. Če bi namreč hotel postati bogat, bi padel v velike skušnjave in v mnoge nepotrebne in škodljive želje, ki ljudi zavajajo v smrt in pogubo. Kajti korenina vsega zla je lakomnost, zaradi katere so mnogi oslabei v veri ter si nakopali velike nesreče.

Daj, da bom v tebi odkril resničnega ubožca, kajti čeprav si bil bogat, si zaradi mene postal ubog. Kdo bi mogel prav oceniti tvoje bogastvo? A tudi kdo bi mogel do-

umeti tvoje ubožstvo? O, ubožstvo mojega Gospoda! Bil je spočet v deviškem telesu žene in je bil zaprt v njem. Kakšno izničenje!

Rodi se v revnem hlevčku, povit je v revne plenice in položen je v jasli. Nato pa Gospod nebes in zemlje, Stvarnik angelov in vseh vidnih in nevidnih stvari, joka, se hrani, raste, prenaša vse nevšečnosti življenja in pri tem skriva svojo neskončno veličino. Potem ga zgrabijo kot razbojnika in postane predmet vseh zasmehovanj. Ga bičajo, se iz njega norčujejo, vanj pljujejo, ga kronajo s trnjevo krono in končno pribijejo na les in še mrtvem prebodejo stran s sulico. Kakšno veličastno ubožstvo!

Gospod, kadar premišljam tvoje ubožstvo, pa naj gledam nanj kakor že, mi presega vse moje imetje. Ljubim, kar nimam in zaničujem, kar imam. Kdaj se bo

nasitila moja želja po imetju? Minljive dobrine me ne bodo nasitile in ne bodo ugasile moje žeje časne reči. Daj mi torej, kar je večno, daj mi, kar ostane. Daj mi svojo Modrost, daj mi svojo Besedo; Bog od Boga, daj mi sebe, Bog Oče, Sin in Sveti Duh.

K tebi dvigam roke, kajti moja duša je v tvoji prisotnosti kot izsušena zemlja, brez vode. K tebi dvigam svojo dušo, ne kot ugovor proti tebi, ampak kot vrč, ki gre k izviru. Ti me napoji! Končno čutim sladkost domovine in grenkost pregnanstva. Vse, kar imam tukaj razen tebe, mi ni sladko. Ne maram nič tega, kar si mi dal, če mi ne daš samega sebe, ki si dajalec vseh stvari. Naj bo pred teboj vedno ta prošnja, imej jo vedno prisotno v svojih ušesih. Gospod, jaz sem ubog v duhu po tebi, daj mi zatorej delež, ki mi pripada v nebeškem kraljestvu.

KDO SO SVETNIKI?

Kaj delajo svetniki v nebesih?

RANIERO CANTALAMESSA, OFM

Znanstveniki že nekaj časa pošiljajo v vesolje signale v pričakovanju odgovorov, ki naj bi jih z izgubljenih planetov poslala razumna bitja. Cerkev že od nekdanj dialogira s prebivalci drugega sveta, s svetniki. To proglašamo, ko izpovedujemo: "Verujem v občestvo svetnikov." Vendar, četudi bi obstajala bitja izven sončnega sistema, bi bil stik z njimi nemogoč, saj bi med vprašanjem in odgovorom preteklo milijon let. V našem primeru pa takoj dobimo odgovor – ker obstaja središče za povezavo in skupno srečanje, ki je vsi Kristus.

Praznik vseh svetih ima nekaj posebnega, morda tudi vsled časa v letu, v katerem ga obhajamo, da je tako popularen in, ponekod v krščanskem svetu povezan s toliko tradicijami. Razlog najdemo v vsebini drugega berila. V tem živ-

ljenju "smo božji otroci, a se še ni razodelo, kaj bomo"; smo kakor zarodek v materinih prsah, ki bi se rad rodil. Svetniki so se "rodili" (liturgija imenuje "dan rojstva", *dies natalis*, dan njihove smrti); ko jih motrimo, gledamo to, kar čaka tudi nas. Medtem ko se (na severni polobli) narava razgali, ko listje odpade, nas praznik Vseh svetih vabi, da zremo kvišku; spominja nas, da ne živimo zato, da bi kot listje uveneli na zemlji.

Odlomek je vzet iz evangeljskih blagrov. Zlasti eden je navdihnil izbiro tega odlomka: "Blagor lačnim in žejnim pravice, zakaj nasičeni bodo." Svetniki so bili lačni in žejni pravice, kar v svetopisemskem jeziku pomeni - svetosti. Niso klonili pred poprečnostjo, niso se zadovoljili s polovičarstvom.

Kdo so svetniki, nam pomaga razumeti prvo berilo praznika. Svet-

niki so "si umili svoja oblačila v Jagnjetovi krvi". Svetost pride od Kristusa; ni lastna pridobitev. V Stari zavezi je pomenilo biti svet "biti daleč" od vsega, kar je nečisto; v krščanskem smislu pa pomeni prav nasprotno; to je "biti združen", se razume, da s Kristusom.

Svetniki, to je odrešeni, niso sa-

mo tisti, ki jih našteva koledar ali seznam svetniških imen. Obstajajo tudi "neznani svetniki": tisti, ki so tvegali svoje življenje za brate, mučenci zaradi pravice in svobode ali dolžnosti, "laični svetniki", kot jih je nekdo imenoval. Ne da bi vedeli za to, so umili svoja oblačila v Jagnjetovi krvi, če so živeli po vesti in so se brigali za dobrobit bratov.

Samo od sebe nastane vprašanje: "Kaj počnejo svetniki v nebesih?" Tudi tu je odgovor v prvem berilu. Odrešeni častijo, mečejo svoje vence pred prestol, vzklíkajo: "Hvala, čast, blagoslov, zahvala..." V njih se uresničuje pravi človeški poklic, ki je v tem, da je "hvala božje slave" (Ef 1,14). Njegov zbor vodi Marija, ki v nebesih nadaljuje svojo pesem hvale: "Moja duša poveljuje Gospoda." V tej hvali najdejo svetniki svojo blaženost in srečo: "Moj duh se raduje v Bogu." Človek je tisto, kar ljubi in tisto, kar občuduje. Ko nekdo ljubi in hvali Boga, se zatopi v Boga in je deležen njegove slave ter njegove lastne sreče.

Svetnik sv. Simeon, novi teolog, je imel nekega dne tako močno mistično izkustvo o Bogu, da je sam pri sebi vzklíknil: "Tudi če nebesa ne bi bila nič več kot samo to, mi je že to dovolj!" Toda slišal je Kristusov glas: "Si pa res hitro zadovoljen, če ti že to zadostuje. Kar si doživel, je v primeri z rajem to, kar so na papirju naslikana nebesa v primeri z resničnimi nebesi."

Sveti Frančišek se je strogo postil in to zahteval tudi od sobratov. Neke noči, ko so vsi spali, je eden od Frančiškovich bratov začel vpiti:

"Brat moj, poglej, umiram. Umiram od lakote."

Frančišek je takoj vstal, pripravil hrano, pogrnil mizo in povabil lačnega sobrata, naj pride jest. Da pa ta ne bi rdel od sramu, ker ni vzdržal, je začel Frančišek prvi jesti in je k mizi povabil še druge.

Nameni Apostolata molitve

ZA DECEMBER

SPLOŠNI: Da bi se človeška družba zavzela in poskrbela za vse, ki so zboleli za aidsom, zlasti za otroke in ženske, in da bi jim Cerkev prinašala Gospodovo ljubezen.

Okuženost s HIV/aidsom dobiva razsežnosti pandemije, zato mora tudi reševanje tega problema potekati v globalnem merilu. Potrebno je zavestno in odločno ukrepanje vse mednarodne javnosti, da bi se preprečilo širjenje te bolezni in poskrbela za žrtve, še posebej v revnejših delih sveta.

Ocenjuje se, da je bilo v l. 2005 z HIV/aidsom okuženih dobrih 40 milijonov ljudi, od tega 2,3 milijona mladoletnikov, mlajših od 15 let. Številke iz leta v leto zaskrbljujoče naraščajo. Aids seje smrt po vseh delih sveta. L. 2005 je za to boleznijo umrlo več kot 3 milijone ljudi, od tega 700.000 mlajših od 15 let.

Najučinkovitejše sredstvo v boju proti aidsu je preventiva. Vemo, da se okužba prenaša na tri načine: s krvjo, s prenosom od matere na otroka in s spolnim stikom. Teh zadnjih primerov je zdaleč največ, izhajajo pa iz miselnosti današnje panseksualne kulture, ki je spolnost razvrednotila na golo iskanje užitka. Učinkovita preventiva na tem področju mora temeljiti na pravilnem pojmovanju spolnosti kot celostnem izrazu podarjanja ljubezni, omejenem izključno na odnos moža in žene v okviru enkratne in nerazvezljive zakonske zveze.

Zdravje je vrednota, do katere imajo pravico vsi ljudje na svetu. Na žalost pa večina svetovnega prebivalstva še vedno ni deležna ustrezne zdravstvene oskrbe. Potrebno je urediti zakonodajo tako, da bo vsem omogočala enake možnosti za ohranjanje zdravja. Krščanske skupnosti naj utrjujejo vrednote družinskega življenja in otroke vzga-

jajo v pravilnem razumevanju spolnosti. Vlade morajo poskrbeti za zdravstveno varstvo vseh prebivalcev na osnovi načel odgovornosti, solidarnosti in pravičnosti. Farmaceutska industrija je dolžna omogočiti finančno dostopnost protivirusnih preparatov in drugih zdravil, ki lajšajo zdravstveno stanje bolnikov z aidsom. Znanstveniki in zdravstveni delavci naj se z vsemi močmi trudijo odkriti učinkovito zdravilo za to bolezen. Sredstva javnega obveščanja pa naj posredujejo jasne in resnične informacije o tem perečem problemu, ki marsikje ogroža gospodarsko in družbeno stabilnost.

Iz govora kardinala J. L. Barragana na svetovni dan borbe proti aidsu 1. decembra 2005.

MISIJONSKI: Da bi učlovečenje Božjega Sina, ki ga Cerkev slovesno praznuje na božič, pomagalo Azijcem prepoznati v Jezusu Božjega odposlanca, edinega Odrešenika sveta.

Misijonski namen tega meseca je povezan s praznikom Jezusovega rojstva. Jezus se je rodil, kot je zapisal sv. Janez, »da bi imeli življenje in to v pol-

nosti«. To življenje je namenjeno vsemu svetu, tudi Aziji. Na tej celini živi velik odstotek mladih ljudi, posebno v Indiji, ki ima več kot milijardo prebivalcev. Naša molitev je namenjena predvsem tem mladim rodovom, da bi v Kristusu spoznali svojega duhovnega Odrešenika, ki jim kaže pot življenja in jim želi

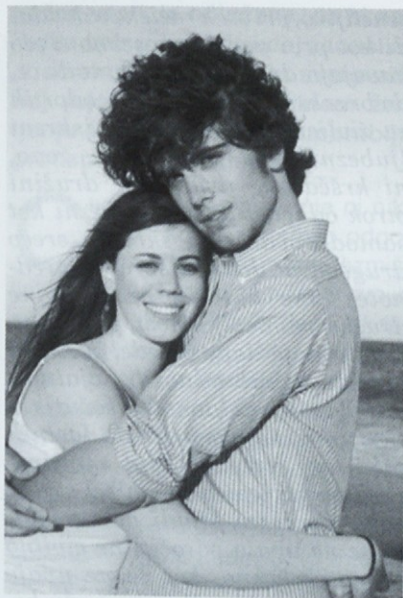
pomagati na tej poti. Kristusovo občestvo – Cerkev – je namenjeno vsem narodom in nasprotuje vojnam in nasilju. Spodbuja medsebojno ljubezen in spoštovanje do drugih kultur in do drugače verujočih. Ta Cerkev je Aziji dala množico svetnikov, ki so vzor mladim rodovom. Še prav posebno tistim azijskim kristjanom, ki tudi zdaj trpijo zaradi svoje vere in pomanjkanja verske svobode.

Kristus Odrašenik spodbuja svoje učence k dialogu, sporazumevanju, sožitju. Cerkev je v Aziji res »mala čreda«, ponekod zelo maloštevilna, toda kljub temu je zelo vplivna. Dobronamerni ljudje lahko v njej spoznajo upanje za azijske narode. Oznanja namreč evangeljske vrednote, ki jih azijska celina tako potrebuje. Cerkev je kot gorčično zrno. Naj se razraste v mogočno drevo. Je kot kvas. Naj z evangelijem prekvasi azijsko celino.

p. Jože Kokalj

SLOVENSKI: Da bi se zavedali, da je spolnost Božji dar, katerega namen je služba življenju in zakonski ljubezni.

Ze od samega začetka je Bog dal človeku spolnost, ne samo, da bi se razmnoževal (to lahko počnejo tudi živali), ampak kot krono ljubezni med dvema človekoma, med mošer in ženo. V znamenje svoje neizmerne ljubezni do človeka, je torej Bog le-temu podaril spolnost, ki je eden od največjih darov. Spolni odnos pa je dejanje podaritve in je kot tak namenjen samo enemu partnerju, torej zakonski ženi oz. možu, kajti oba se podarita drug drugemu. Je tudi dejanje združitve, ki ponazarja trinitarično Božjo podobo. Bog je ustvaril človeka po svoji podobi; po Božji podobi ga je ustvaril; moža in ženo je ustvaril. »Mož in žena« morata prikazovati božjo podobo in Bog je zveza Oseb (Očeta, Sina in Svetega Duha), zveza, ki je sveta (Bog je svet) in neločljiva (osebe Svete Trojice se ne morejo ločiti). Spolni odnosi se torej morejo in morajo izvrševati samo znotraj zakonske zveze, saj morajo zrcaliti zvezo med tremi Božjimi Osebam.

Zato so tudi izvenzakonski odnosi grešni. Takega odnosa ne moremo samo »posojati«, ampak ga moramo nekomu podariti, kar pomeni – samo svojemu zakonskemu partnerju za vse življenje. Bog je spolnost podaril človeku, zato od človeka tudi pričakuje, da bo izvršil spolno dejanje v skladu z božjo voljo in njegovim načrtom. Vsaka zveza, ki ni zakonska, se lahko prekine in spolni odnosi izven zakonske zveze predstavljajo nekaj povsem drugega, nižjega od načrta, ki ga ima Bog s človekom – postavijo ga na nekakšno podčloveško raven. Spolnost pred poroko je greh zato, ker človek ne more biti manj kot podoba Svete Trojice. Jezus je umrl in vstal, da bi obnovil to podobo, izgubljeno z grehom; ni dopustno, da bi jo še drugič uničili. Naša molitev naj bo zato namenjena temu, da bi se zavedali neizmernega daru, ki nam ga je Bog podelil s spolnostjo. Molimo tudi za to, da bi se mladi zavedali velike odgovornosti in dolžnosti do Boga. Prav tako pa smo dolžni moliti zase in vse ljudi, ki vedno znova podležemo skušnjavam mesa. Marija je fatimski pastirici jasno povedala, da je v peklju največ tistih, ki so podlegli mesenim poželenjem.

Andrej Vončina

STO LET KRONANJA BREZJANSKE PODOBE MARIJE POMAGAJ

V narodnem svetišču na Brezjah je 1. septembra 2007 potekalo praznovanje 100-letnice kronanja milostne podobe Marije Pomagaj. Pred začetkom svete maše, pri kateri se je zbralo več kot 5.000 romarjev, se je v sprevodu do oltarnega prostora pomikala procesija z milostno Marijino podobo, za njo pa več kot 130 duhovnikov iz šestih slovenskih škofij, zamejstva in izseljenstva, višji redovni predstojniki, vsi slovenski škofje, za vsemi pa prefekt Kongregacije za redovnike kardinal dr. Franc Rode. Ljubljanski nadškof in metropolit msgr. Alojz Uran je v uvodu v mašo dejal: »Pri tem slovesnem bogoslužju se danes zahvaljujemo za vse milosti, ki nam jih Gospod naklanja po priprošnji Božje Matere Marije, še posebno za njeno varstvo in pomoč, ki jo sprejemamo tukaj na Brezjah.«

Kardinal dr. Rode je v nagovoru po evangeliju navedel dogodke, ki so se odvili v našem narodu v zadnjih 100 letih in poudaril, da smo s kronanjem Marije Pomagaj Slovenci postali Marijin narod. Zatem je opozoril na naloge, ki jih slovenski kristjani ne smejo spregledati. Opozoril je na bremena naše preteklosti in na dolžnosti, ki jih ima do tega vprašanja država. Kristjane pri tem veže zapoved ljubezni in odpuščanja. Kardinal Franc Rode je nadaljeval: »Med nalogami, ki nam jih zastavlja sedanost, je v prvi vrsti brezpogojno spoštovanje človeškega življenja od spočetja do naravne smrti. Spomnimo se resnega opozorila pokojnega papeža Janeza Pavla II.: 'Narod, ki ubija svoje otroke, nima prihodnosti.' Kaže, da se bo Evropa in z njo slovenski narod poslovlila od zgodovine, kot pravi Benedikt XVI., če ne bo spremenila svojega odnosa do življenja.

Ena od urgentnih nalog slovenske Cerkve je tudi utrjevanje družine. Kakor koli stvari obrachamo in kljub vsem spremembam v mišljenju je neizpodbitno, da zdrava, uspešna in srečna družba stoji na zdravi, trdni družini. Pre-

senetljivo, pri vseh raziskavah mladi kot prvi pogoj za osebno srečo navajajo družino. Cerkev tudi ve, da brez krščanskih družin, odprtih za življenje, povezanih v iskreni ljubezni med možem in ženo, ni krščanske družbe. V družini otrok odkriva pomen ljubezni kot samodarovanje in skrb za srečo drugega. V družini sprejme vrednote, brez katerih ni dostojne družbe: resnicoljubnost, poštenost, spoštovanje dane besede, zvestoba v medsebojnih odnosih, lojalnost do oblasti, delavnost, sočutje s trpečimi, odgovornost do lastnih talentov, itd. Mladim moramo predstaviti lepoto in smisel stalne zakonske zveze. Mladi, mnogi mladi se ne upajo poročiti ne civilno in ne cerkveno, ker se ne upajo vezati za vedno. Bojijo se, da bodo v zakonu doživeli poraz, kot ga premnogokrat opazijo okrog sebe. Vendar, potrebno je tvegati. Lepo je tvegati. Globina in lepota ljubezni je v dokončni predanosti drugemu. Samo tako ljubezen pride do zrelosti, kar navdaja človeka z globoko srečo. Pomislimo tudi na to, da imajo otroci pravico, da rastejo v tem ozračju dokončne podaritve med očetom in materjo. Ta trdna ljubezen med starši je njihov

najboljši napotek za življenje.«

Romarji na Brezjah so prvič slišali novo pesem Rože Gantar, ki jo je uglasbil Damjan Močnik prav za 100-letnico kronanja milostne podobe. Izvedli so jo združeni pevski zbori radovljiške dekanije, otroška zbor iz Zagorja in Tolmina, dekanijski zbor grosupeljske dekanije ter solisti Bernarda Fink, Janez Lotrič in Janja Hvala, dirigiral pa je Rihard Majcen.

Praznovanje na Brezjah se je nadaljevalo v nedeljo, 2. septembra, ko je glavno romarsko sveto mašo daroval mariborski nadškof in metropolit dr. Franc Kramberger. Brezje so ob visokem jubileju obiskali tudi Slovenci iz sveta. Skupino iz Lemonta v ZDA je vodil pater Metod Ogorevc. V tem ameriškem mestu imajo namreč kopijo milostne podobe Marije Pomagaj, ki je lansko leto obhajala 80-letnico kronanja. Podoba brezjanske Marije Pomagaj spremlja slovenskega vernega človeka po vseh križpotjih sveta:

**O, Devica Pomočnica, vseh slovenskih src Kraljica!
K Tebi dvigamo roke,
sprejmi v svoje nas srce!**

Iz revije *Misli*

Vprašujete ODGOVARJAMO

LOJZE KUKOVICA

1 - Bojim se, da pogosto grešim z nevoščljivostjo, ker ko vidim, da gre drugim v marsičem bolje kot meni, želim, da bi tudi meni tako dobro šlo kot drugim. Mi lahko kaj o tem poveste?

Kar mirna bodite, to, kar vi čutite, ni nevoščljivost, ampak čisto preprosta in povsem upravičena želja, da bi tudi vi imeli podobne uspehe in srečo, kot jo

imajo drugi. A ker že omenjate nevoščljivost, naj pa o tej nekaj povem, ker je v nekem navideznem sorodstvu s tem, kar vi čutite.

Nevoščljivost bi bila, če bi bila vi žalostna tega, da drugim bolje gre od vas, ko bi jim torej ne privoščili, da jim gre dobro. Na žalost nevoščljivost najdemo tudi pri sicer dobrih ljudeh. Nevoščljiv je tisti, ki je žalosten, če gre bližnjemu dobro, in vesel, če mu

gre slabo; kot če bi bilo prvo nekaj slabega za nas in drugo za nas nekaj dobrega. To, da se žalostimo, ker gre bližnjemu dobro, je tisto, kar dela nevoščljivost posebej antipatično in ponižujočo. Resnično dober človek se mora vendar veseliti, če gre bližnjemu dobro, ne pa biti zaradi tega žalosten. Če že nisem sam kreposten, dober ali za kaj sposoben, bi moral biti vesel, da je vsaj kdo drug takšen. Kolikor bolj se širi dobro med ljudmi, toliko bolj bi morali ljudje biti tega veseli, ker je s tem tudi Bog bolj počaščen.

Nevoščljivost izhaja iz sebičnosti. Človek, ki je zaprt samo vase, bi rad izbrisal iz zemlje vse tisto, kar ga prekaša. Kjer vlada nevoščljivost, tam je ugasnila ljubezen, kajti lastno ljubezni je veseliti se dobrega, ki ga vidimo v bližnjem, in delati tudi sami dobro, v kolikor moremo. »Lju-

bosumnost in nevoščljivost je troh-noba v kosteh,« je pisano v knjigi Pregovorov Stare zaveze. Ker pa je ta greh navadno bolj notranji in zato pogosto drugim prikrit, ga je vendar veliko tudi med navidezno dobrimi ljudmi. Celo učenci Janeza Krstnika so bili nevoščljivi zaradi učinkovitosti Jezusovega pridiganja in podobno so bili Jezusovi apostoli žalostni zaradi čudežev, ki so jih delali nekateri, ki niso bili iz njihovega kroga. Dobri so tako pogosto ljubosumni nad dobrim, ki ga delajo drugi, ker smatrajo delanje dobrega za nekakšen svoj monopol in so zato prav lahko ljubosumni, če kaj takega delajo tudi drugi.

Sv. Pavel nam je prelep zgled, kakšen mora biti pravi apostol. Ni bil prav nič ljubosumen in nevoščljiv, ker so medtem, ko je bil on v ječi, drugi začeli oznanjati evangelij. V tem smislu piše Filipljanom: *»Kaj zato! Da se le, pa naj bo na kakršenkoli način že, oznanja Kristus. To mi je v veselje in mi tudi bo v veselje«* (Filip 1,18). Dobrega, kjer koli ga že najdemo, se je treba veseliti, in slabega, kjerkoli naj bo, se je treba pa žalostiti. Nevoščljivost pa postopa ravno nasprotno: žalostna je nad dobrim, ki ga delajo drugi, in vesela nad slabim, ki se dogaja bližnjim.

2 - Pogosto mi je že prišlo na misel tole moralno vprašanje: Je dovoljeno svetovati manjši greh tistemu, ki je odločen, da bo storil večjega? Naj navedem en sam primer med mnogimi, ki bi se dali navesti: Neka ženska, ne ravno

nežne vesti, je odločena, da bi naredila splav, če bi še kdaj zanosila. Ji smem v tem primeru svetovati, naj raje v svojem spolnem življenju kot manjši greh uporablja protispočetna sredstva?

Cerkev na to vprašanje ni nikdar z zadnjo avtoriteto odgovorila. Pusti, da o tem razmišljajo teologi. Ti pa niso edini v svojih mnenjih. Nekateri trdijo, da to nikdar ni dovoljeno. Drugi učijo da bi bilo to samo tedaj nedovoljeno, ko bi se svetovalo kot manjši greh kaj takega, kar bi prizadelo kakšno osebo, na katero tisti, ki je bil odločen storiti večji greh, nikdar ni mislil. Spet drugi mislijo, da je svetovati manjše zlo dovoljeno le tedaj, kadar bi to manjše zlo bilo iste moralne vrste kot name-ravano večje zlo. Po tem mnenju bi bilo na primer dovoljeno svetovati nekomu, ki hoče drugega ogoljufati za 10.000 pesov, naj se vendar zadovolji le s 5.000 pesi. In so končno taki, ki trdijo, da je svetovati manjše zlo dovoljeno, če je kdo mislil storiti enega od obeh grehov, večjega ali manjšega, pa se še ni odločil, katerega od obeh bo storil. Ne bi pa bilo dovoljeno, če na manjšega sploh ni mislil, ker bi mu v takem primeru svetovali, naj stori poleg prvega večjega greha, ki ga je dejansko že zagrešil v svojem srcu, še drugega, čeprav manjšega.

Zdi se, da je najbolj pravilno tisto mnenje, ki učijo, da ni nikoli dovoljeno svetovati novega greha, četudi manjšega od tistega, za katerega se je kdo že odločil. Zakaj? Ker greh ostane greh in tega pa ni nikoli dovoljeno komu svetovati, ga torej zavesti v greh. Kajti tudi manjši greh, ki bi ga namesto večjega komu svetovali, še vedno ostane greh. Kar je treba v takšnih primerih storiti, je, poskusiti vse, da se grešnika odvrne od vsakega greha ali pa kvečjemu dati mu samo priložnost, da bo izbral manjše zlo, kar pa ni isto kot nasvetovati mu ga. Zaključek: od dveh možnih grehov različne teže se ne sme nasvetovati nobenega. Treba je zavreči oba in vse storiti, da ne bo nobeden od obeh storjen.

Da je to najboljša rešitev, postane morda bolj vidno iz naslednjega

praktičnega primera. Kateri vernik se ne bi čudil in celo pohujšal, če bi slišal duhovnika pri pridigi takole govoriti: *»Dragi v Gospodu, lepo vas prosim, da se varujete vsakega greha. Če pa vas hudobni duh tako močno skuša, da se mu ne morete upreti, se pa vsaj vedno odločite za manjšega. Tako med prešustvom in navadnim nečistim dejanjem izberite to zadnje; med splavom in protispočetnim sredstvom se odločite za to zadnje.«* In podobno. Takšno govorjenje in učenje bi brez dvoma vplivalo na poslušalce pohujšljivo. In vendar so grehi imenovani na drugem mestu res manj težki kot oni na prvem mestu.

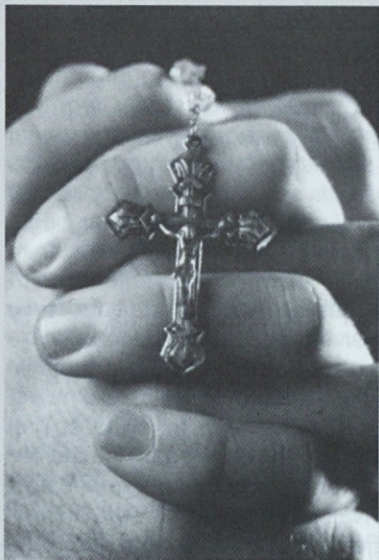
Najbolj pa bo, če se v praktičnem življenju predhodno obrnemo na kakšnega modrega duhovnika, da nam bo on pomagal priti do prave rešitve v podobnih primerih, pred katere nas posebno sedanje življenje lahko postavi.

MOČ ROŽNEGA VENCA

Naslednja pripoved nam priča, kako učinkovit je rožni venec.

Luis Maria Grignon de Monfort je nameraval nekoč iti pridigat na otok Yeu, 17 kilometrov daleč od kraja Rochelle. Bilo je v času nasledstvene vojne v Španiji, ko so po morjih pluli angleški morski roparji. Zaradi velike nevarnosti so ga misijonarjevi kolegi prosili, naj opusti tisto potovanje. Toda zaman!

Misijon morajo kljub temu izvesti. V začetku je šlo brez težav. Po treh urah potovanja pa se prikažeta na horizontu dve hitri jadnici in napadeta ladjo misijonarjev. Posadke se polasti preplah. Mornarji obupani kričijo. »Izgubljeni smo!« Grignonovi tovariši

so vsi iz sebe. On pa je miren, začne peti in vabiti potnike, naj mu sledijo; toda ti ostanejo nemi kot ribe v morju. »Če nočete peti,« pravi Monfort, »molite vsaj rožni venec z menoj.«

Vsi pokleknejo. Ko molijo zdravamarijo, jim gre na jok. Ko nehajo moliti rožni venec, pravi misijonar: »Ne bojte se! Naša sveta Mati nam je naklonila, kar smo jo prosili. Nevarnosti je že konec.«

»Konec?« kriči posadka. »Ali ne vidite, da nas bodo vsak trenutek napadli?«

»Imejte zaupanje!« vztraja Grignon de Monfort.

V tistem trenutku nastane močna nevihta in jadrnici se obrneta kot orehova lupina in izgineta s horizonta. Moštvo ladjice je rešeno, on pa začne peti pesem Magnificat.

Verniki otoka so zvedeli za čudež in so kar zijali, ko so poslušali misijonarjevo pridigo. Vsi so se spovedali razen guvernerja. Postali so goreči kristjani in zvesti molivci rožnega venca.

Kleine Lebensbilder,
Michael Faltz - Prevedeno iz
Un Minuto con María

POSLANEC MATERE BOŽJE

V okolici Pariza je živel slaven zdravnik Louis Granpas, znan tudi po svoji dobroti do revežev. Bil je sin bogatih staršev, povrh pa še poročen z dedinjo velikega premoženja. In kot dober kristjan je zdravil reveže brezplačno.

Neke nedelje, ko se je zelo pozno vračal z medicinskega kongresa, gre na taksi, da bi se peljal domov. Šofer koččenega in zaprepadenega obraza mu brutalno reče, naj hitro sede v avto, in potegne. V nekaj trenutkih že podi z vrtoglavo brzi- no, a v nasprotno stran kot je prošil zdravnik. Ta v strahu že misli zgrabiti za svoje orožje. Toda ko se spomni, da ga ima v kovčku, ki ga je pustil na prednjem sedežu ob šoferju, namesto orožja vzame v roke rožni venec in prosi Mater Božjo, naj mu pomaga, da se reši iz tako kočljive situacije.

Taksi se po dolgi dirki končno ustavi pred hišo, v kateri so bile prižgane vse luči. Šofer nervozno odpre vrata, povabi doktorja, naj vstopi in mu reče, da njegov sin umira. Šele tedaj dr. Granpas razume vedenje tega človeka.

Vstopi v hišo, kjer je mlada mati sklonjena nad zibelko nekaj mesecev starega otroka, ki se zvija v krčih. Zdravnik poskusi in uporabi vsa razpoložljiva sredstva, da bi se telesce malega umirilo, in čaka njegovo reakcijo.

Končno spregovori oče, objokan, in prosi zdravnika, naj mu oprostí. Pove, da je klical že tri zdravnike, pa nobeden ni mogel priti. »Ko sem našel vas, sem imel eno samo misel v srcu: kako rešiti mojega sina.«

»Kako pa ste vedeli, da sem zdravnik?«

»Na vašem ročnem kovčku sem videl napisano.«

»Imate prav,« je rekel zdravnik, »to mi ni prišlo na misel.«

Pogovor nato prekine mati: »Ne vem, če ste vi verni; toda ko ste vstopili, sem ravno nehala moliti iz vse duše 'Spomni se'.«

Zdravnik smejoč se vzame iz žepa rožni venec: »To je orožje, ki

sem ga imel v roki, ko smo tako drveli in se bal, da bo vožnja končala v roparskem napadu.«

Med tem pritajenim pogovorom je otrok mirno zaspal v svoji posteljici. Doktor je zajamčil, da je otrok izven vsake nevarnosti in da že ni nobenega razloga za strah in da se on lahko posloví.

Ko sta ga otrokova starša vprašala, koliko mu dolgujeta, je dr. Granpas odgovoril, da nič. Že s tem, da je imel čast biti poslanec Mater Božje, je vse plačano. Želi samo, da ga peljejo domov.

Ko zdravnik pride domov, vpraša šoferja, koliko mu dolguje. Ta mu odgovori, da je večje veselje voziti poslanca Device Marije kot vsako plačilo. »Bodite prepričani, da bo moja žena molila k Materi Božji za plačilo iz hvaležnosti, ki jo midva dolgujeva.«

Kasneje je prišel zdravnik še večkrat pogledat otroka. Od njegovih staršev pa je dobil vsako leto pušeljc cvetja v znak hvaležnosti.

Pričevanje Suzanne Voiteau v
»Maria Regina«, št. 11, 1952,
 vključeno v Marijanskem zborniku
br. Alberta Pfliegerja - Prevedel S.S.

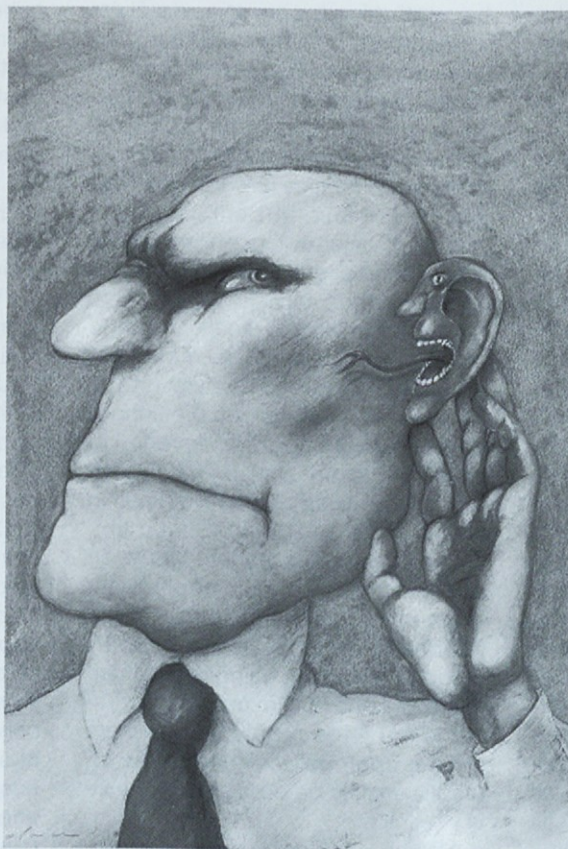
OD CINIZMA K RESNICI

ROBERT PETKOVŠEK

Na javno mnenje poskušajo nekateri vedno znova vplivati s krilatice, da pogled nazaj, v zgodovino, škoduje prihodnosti. Logika krilatice je na prvi pogled brezhibna in ne potrebuje nobenega posebnega utemeljevanja. Razbremenimo prihodnost; odvrzimo preteklost in naredimo prihodnost lahko; naj zaživi v vsem svojem ustvarjalnem naboju. Preteklosti ni mogoče spreminjati, prihodnost pa je še vsa pred nami, v naših rokah, in če bomo pametni, lahko iz nje naredimo svet, »v katerem se bosta cedila mleko in med«. A kaj, ko nismo vsi pametni, ampak se med nami vedno najdejo tudi zlobni, ki hočejo prihodnost obtežiti z bremenom preteklosti in preusmeriti pogled s prihodnosti nazaj v preteklost. In mi se v svoji brezmejni naivnosti naenkrat znajdemo pred dvema vrstama ljudi: za prve se nam zdi, da z očetovskim srcem skrbijo za prihodnost in so vredni vsega našega zaupanja; za druge, da brezsrčno in sebično odpirajo rane iz polpretekle zgodovine, še na misel pa jim ne pridejo nove generacije, na katere preži teža nejasne, temne prihodnosti. Nič bolj enostavnega, nič bolj prepričljivega! In hitro se v naše razmišljanje vlihotapi črno-belo gledanje: na eni strani vidimo ljudi z dobrosrčno in očetovsko skrbjo za prihodnost mladih generacij, njim nasproti pa postavimo trdosrčne, zagrenjene, od preteklosti zasvojenе konservativce, ki še danes, dolga desetletja po svojem porazu, poraza niso zmožni predelati in sprejeti. Omenjene krilatice, ki govorijo o prihodnosti, zavračajo pa preteklost,

imajo svoj namen: ustvariti črno-belo shemo, ki namesto nas samodejno prepozna v enih nosilce svetle prihodnosti, v drugih temne ostanke časa, ki človeku ni dal poleteti na svobodo. A pojdemo po vrsti!

Naših pogledov od preteklosti v

prihodnost ne preusmerja nihče drug kakor tisti, ki so zadnjih petdeset in več let bili ustvarjalci, protagonisti slovenske zgodovine. Prej so bili varuhi preteklosti; sedaj so vlogo zamenjali in se postavili v vlogo varuhov prihodnosti. Teh istih ljudi, ki so prej živeli na račun preteklosti, sedaj - ko se začne pogled na polpreteklo zgodovino izčiščevati in spreminjati - preteklost naenkrat ne

zanima več. Trdijo, da je škodljivo, odvečno breme, ki ga je treba v prid prihodnosti čim prej odvreči. Zakaj? Sedanji trenutek je za slovensko zgodovino prelomen, s človeškega vidika veliko pomembnejši od politične osamosvojitve Slovenije leta 1991. Po zaslugi majhnega števila naših zgodovinarjev nam prihaja pred oči strahotna podoba zamolčane preteklosti, strahotna podoba tal, po katerih brezskrbno hodimo. Ta tla so posejana z več kakor petstoštiridesetimi zamolčanimi povojnimi grobišči, z več kakor sto, morda čelo dvesto tisoč pomorjenimi žrtvami.

O vsem tem večina ni ničesar niti slutila, še manj vedela. To dejstvo preseneča celo strokovnjake same. Dr. Mitja Ferenc, član vladne komisije za prikrita grobišča, pravi, da je komisija v začetku računala na 30-40 takšnih grobišč; iz dneva v dan pa je število evidentiranih zamolčanih morišč raslo. Komisija je nenehno prejela nova obvestila o lokacijah, ki jih domačini - zaradi strahu - do zdaj niso upali omenjati. Iz tega izhaja čisto preprosti sklep: zavest, v kateri živi današnji slovenski človek, se je napajala iz lažnega spomina. Po 2. svetovni vojni je zgodovinski spomin na Slovenskem še šestdeset let ostal ujetnik v verigah laži. To je bistvo duha na Slovenskem danes: duh, ki je rasel iz zgodovinske laži.

Resda je bil slovenski prostor pred šestdesetimi leti osvobojen okupatorja, pred sedemnajstimi leti komunistične diktature. S tem pa dokončna svoboda še ni prišla. Zavest slovenskega človeka je ostala še naprej ujetnica laži, ker je živela iz lažnega spomina. Spomin človeka najgloblje določa. To, kar sem, sem iz spomina: določa me spomin na prednike, na to, kar sem od njih vedel ali nevedel prevzel; določa me spomin na tisto, kar sem se naučil v šolah ali kar sem spoznal iz lastne izkušnje. Bistveni del slovenskega spomina pa je bil zlagan. Zamolčana je bila resnica, da sta prostor in čas,

v katerem živimo, nastala na velikem, doslej zamolčanem morišču.

Posledica je žalostno dejstvo, da velik del današnje mladine, ki živi iz zlaganega spomina, vidi v Titu svoj idol in kultno občuduje človeka, ki je bil po vseh sodobnih civilizacijskih, kulturnih in pravnih normah zločinec. Četudi bi bil še tako uspešen politik in ekonomist, to bi ne opravičevalo niti ene same nedolžne žrtve, kaj šele deset tisoče žrtev, na katerih je ustvarjal svoj osebni kult. Mnogi, ki so se iz tega kulta napajali, še danes jadikujejo nad dobrimi, starimi, Titovimi časi.

A naš namen tu ni natančna rekonstrukcija povojne slovenske zgodovine; pustimo jo za to usposobljenim strokovnjakom: zgodovinarjem. Tu želimo poudariti vlogo spomina v osebnem življenju posameznika in družbe. Papež Janez Pavel II. je leto 2000, prehod v tretje tisočletje, posvetil očiščevanju zgodovinskega spomina. Prepričan je bil, da Cerkev v tretjem tisočletju ne bo obrodila sadov, če vanj ne vstopi s prečiščenim spominom. Prečistiti spomin pomeni prositi odpuščanja za storjene grehe, zločine, napake; obenem očiščenje spomina omogoči sprejemanje odpuščanja, kar odpira možnosti za nov začetek. Naslov zadnje knjige papeža Janeza Pavla II. je bil prav *Spomin in istovetnost*. Ta znamenja, ki nam jih je pustil pokojni papež, govorijo o preprostem, najbolj osnovnem dejstvu življenja posameznika in družbe: prihodnosti ni brez preteklosti; preteklost, poreklo, je hrana prihodnosti. Kdor nima razčiščene preteklosti, si ne more obe-tati zdrave prihodnosti. Koliko ljudi hodí po pomoč k psihoterapevtom ali duhovnim voditeljem, da bi razčistili s svojo preteklostjo, se osvobodili njenih neznanih, skrivnih bremen in se odprli svoji osebni prihodnosti. V človeku in družbi so preteklost, sedanjost in prihodnost neločljivo povezane. Ene ni brez drugih dveh. In če odvržemo eno, odvržemo z njo obe drugi. Človek brez preteklosti je človek brez prihodnosti. Zato je očiščevanje zgodovinskega spomina ustvarjanje trdnih temeljev prihodnosti. Le zdrav zgodovinski spomin more biti močna hrbtenica

zdrave prihodnosti.

Kako je torej s stanjem duha na Slovenskem po šestdesetih letih njegove ujetosti v lažni spomin? Polstoletno ujetništvo duha v laž je tega duha, ki se je bal izgovoriti resnico, naredilo ciničnega, grobega, posmehljivega. Duh, po svoji naravi poklican k resnici, je moral živeti v laži. Zato si je poiskal zasilno zdravilo: cinizem. Cinizem je tista značilnost duha na Slovenskem, ki se - kakor kronična bolezen - vedno znova pojavlja na površju. Duh, ki se je ločil od resnice, lahko preživi le, če postane ciničen.

Cinizem pomeni prikrivanje slabe vesti, ki me opozarja, da živim v nasprotju z resnico; pomeni, lagati samemu sebi, da ne lažem. Cinizem, je sprevrčanje, prevrednotenje vrednot: vrednote prikazuje kot ne vrednote (Nietzsche); ruši spoštovanje do resnice (Freud); ne ločuje več med dobrim in zlom, resničnim in lažnim; v njegovih očeh je vse brez vrednosti in s tem vse enako vredno oz. nevredno; najvišje vrednote so zanj zgolj privid (Simmel). V tem je moč cinizma; počuti se močnega, vzdignjenega visoko nad vse drugo, ker mu ni mar za nič več (Fetscher). Komunikacija, sporazumevanje in spoštovanje so zanj lastnosti šibkih duhov. Njegov edini smisel in cilj je moč, prevlada (Sloterdijk). Z Voltairom lahko rečemo, da je cinizem - podobno kakor optimizem - »*strastno dopovedovanje; da je vse dobro, takrat, ko je vse narobe*«. Freud še poudarja psihoterapevtsko vlogo cinizma: z njim človek blaži rane, ki mu jih je zadala laž. Cinizem je torej vest, opij, v katerem človek utaplja vest, ki ga opozarja, da ne živi v resnici.

Samo v tem duhu cinizma je mogoče razumeti besede predsednika Zveze borcev Janeza Stanovnika: »*Doma premetavamo kosti in iz tega delamo politični šov, potem pa nam je čudno, če sosedje sprožijo vprašanje fojb*« (8.9.2007). Jasno je, da so to besede bolnega duha, v katerih pa bodo nekateri videli očetovsko skrb za prihodnost mladih generacij. Res, kakšna dobrotla, kakšna pozornost tega človeka do prihodnosti! V resnici pa je ta skrajni cinizem brezupen

beg pred resnico. Gre za besede najtesnejšega sodelavca Edvarda Kardelja, podpredsednika povojne jugoslovanske vlade, ki je 25. junija 1945 poslal Borisu Kidriču naslednji ukaz: »*Proglašena bo amnestija. Nimate torej nobenega razloga biti tako počasni v čiščenju kot doslej*«. Skratka: Pohitite! Če svojega dela ne boste naredili v največjem možnem obsegu, boste odgovarjali pred prihodnostjo! Tega ukaza enostavno ni mogoče komentirati. In če človek, ki izhaja iz tega kroga, danes govori o 'premetavanju kosti', že drugič dela vnebovpijočo krivico nedolžnim žrtvam in nam vsem. Vsakokrat je prihodnost služila kot izgovor, alibi: v imenu prihodnosti zamolčimo preteklost. Za to je prejšnji režim poskrbel tudi tako, da je pred demokratičnimi spremembami počistil arhive. In če bomo hoteli v prihodnosti kaj več izvedeti o svoji preteklosti, bodo morali naši zgodovinarji oditi v Beograd ali v Moskvo, kjer takšne arhivske čistke niso bile storjene.

Virus cinizma pa je narodno telo prizadel veliko globlje. Odraža se tudi v razmišljanju medijev: svetoskrunskih besed Janeza Stanovnika o premetavanju kosti mediji enostavno niso komentirali ali so kvečjemu zapisali: »*bil je oster*«. So to res prave besede zanj?! Kakor globoko seže cinizem medijev, ki teh besed niso znali ovrednotiti z vidika resnice, tako visoko seže cinizem besed, s katerimi mediji ne nehajo označevati papeža Benedikta. Njegov zadnji obisk v Avstriji je novinarka v Delu povzela kar pod oznako: »*več kakor osemdesetletni stavec*« in v tem slogu tudi izvedla vse svoje pisanje. So to besede, ki jih sme novinar izbrati za enega največjih duhov sodobnega časa, ki obenem predstavlja več kakor milijardo katoličanov? Te besede sam razumem tudi kot globoko žalitev vseh katoličanov, zlasti na Slovenskem, ki dobiva neštete podobe. Takšnih besed doslej v istem mediju nisem zasledil na račun Fidela Castra, Bin Ladna ali koga iz njunih vrst. S podobnim cinizmom je bila v istem mediju zapisana tudi misel, da je kardinal Rode, ki nesporno velja za soustvarjalca slovenske demokracije, grožnja tej isti demokraciji. Takšno

pisanje razumem kot reprodukcijo cinizma, ki ga je ustvaril prejšnji lažni sistem in je globoko prizadel duha na Slovenskem. Ta duh se sedaj rešuje cinizma in laži, mediji pa so z obema še globoko zaznamovani. Sprašujem se: sem mar res dolžan biti njihov odjemalec, če so nezmožni ponuditi uravnoteženo, objektivno resnico, ampak le podaljšujejo agonijo cini-

zma iz preteklosti? Nasprotno, mislim, da sem pred prihodnostjo odgovoren, če ostajam posrednik in podpornik takšnega cinizma! Kolikor mediji podaljšujejo nekulturo cinizma iz preteklosti, so le podaljšana roka institucionalizirane laži, katere druga plat je cinizem. Laž in cinizem sta le dve strani ene in iste medalje. Z osvoboditvijo zgodovinskega spomi-

na čaka slovenskega duha trdo delo ponovnega privajanja na resnico in osebno spoštovanje. Resnice brez osebnega spoštovanja ni in obratno. Brez resnice je duh mrtev: najprej zapade v cinizem, v nespoštovanje, naslednja postaja je smrt duha. To je nevarnost; pred katero stoji zahodna kultura; in pred to smrtjo papež opozarja.

Iz tednika *Novi glas*

NOVI NADŠKOF MESTA CORRIENTES

CERKEV SE PRIPRAVLJA NA STANOVNIKOV NASTOP

Do ustoličenja novega nadškofa mons. Andreja Stanovnika v Corrientesu manjka mesec in deset dni. Slovesnost ustoličenja bo 15. decembra, z začetkom ob 20. uri, v katedrali tega mesta. S tem stopi mons. Castagna v pokoj in mons. Stanovnik postane apostolski administrator korretinske Cerkve.

Uradna predstavitev je bila že pred tedni, vendar šele zdaj, ko se bližamo zamenjavi cerkvenih voditeljev, zapažamo, da se je začela panorama spreminjati. Zadnje čase mons. Castagna že ni več mogel nuditi korrentinskemu ljudstvu običajnih homilij vsako nedeljo, ki so postopoma postajale vedno bolj poredke. Po včeraj objavljenem uradnem sporočilu je nadškof pozval Korrentince, naj se pripravijo ter izrečejo dobrodošlico novemu nadškofu. Sporočilo se glasi: "Še enkrat vam hočem izraziti svoje zadovoljstvo nad izvedbo shoda božjega ljudstva in nad bratsko enodušnostjo v veri, ki je vladala na dnevu 15. oktobra. Zdaj pa je moj namen, da vas navdušim za pripravo na veliki nadškofijski dogodek, ko bo zasedel svoje mesto novi nadškof mons. Andrej Stanovnik."

"Gospod naklanja naši dragi nadškofiji mladega pastirja z veliko izkušnjo za poslanstvo, ki mu ga izroča sv. oče Benedikt XVI. Vse vas spodbujam, da se pripra-

vite z molitvijo in vdanostjo, kot jo zasluži novi pastir. Od 15. decembra bo mons. Andrej vodil to krajevno Cerkev v Corrientesu skupaj s papežem in z vsemi škofi. Zavedajmo se, da ta nova in velika milost vključuje tudi odgovornost, da ga sprejmemo z ljubeznjo in zaupanjem. V Jezusovem imenu, ki je dobri pastir naših duš, prihaja z namenom, da posveti svoje življenje težki nalogi pastirske službe, za katero je zadolžen. Molite zanj, poslušajte ga in mu sledite v veri!"

Povabil je tudi k udeležbi v soboto, 15. decembra, ob 20. uri, ko bo nastopil svojo službo in bo maševal v katedrali v spremstvu škofov, duhovnikov, diakonov, posvečenih in vernih laikov.

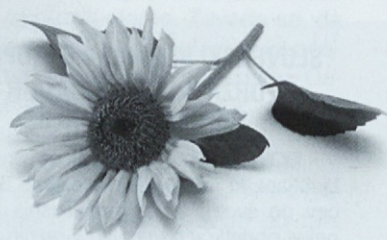
Iz dnevnika *El Libertador*

IZBERI ŽIVLJENJE

Med življenjem in smrtjo

PRIMOŽ KREČIČ

Marsikdo si misli, da je mogoče vztrajati v dvojni igri, malo staviti na življenje, malo pa na utapljanje, sanjanje in razne krajšnice. Pa ni tako. Ko se civilizacija znajde pred ugašanjem in nemočjo življenja, ne pozna več srednje poti. Vprašanje je le, koliko je pri ljudeh in zlasti v narodu še zdravega, opredeljenega življenja, koliko je moralne trdnosti in vere v jasen duhovni cilj, ki se more postaviti proti različnim užitek razpuščenosti ter neživljenja. S tem je tesno povezana vloga Cerkve, njenega duhovno vzgojnega dela, pa tudi vloga šole, kulture in ne nazadnje samih družin. Družina je izvir in trdnjava življenja. Če je družina zdrava, odprta življenju, in ima trdne moralne principe, ne glede na javno mnenje, po-

OB 50-LETNICI NOVE MAŠE FRANČKA PRIJATELJA

tem je narod v svojem jedru zdrav in ima upanje za prihodnost. V slovenskem prostoru so ta trenutek v ospredju gospodarska rast, razvoj ekonomije, odpiranje v Evropo in svet. Mnogi se poganjajo za službo, denar, potujejo, trošijo, zidajo, toda bistvena vprašanja puščajo ob strani in nanje gledajo celo s posmehom ali gredo mimo njih. Papež Janez Pavel II. je na svetovnem srečanju mladih v Denverju rekel, da je bilo dvajseto stoletje doba množičnih napadov na življenje, neskončna vrsta vojn in nenehno uničevanje nedolžnih človeških življenj. Lažni preroki in lažni učitelji so dosegli največji možni uspeh. Vse to je mogoče imenovati kot zaroto proti življenju, ki vključuje tudi mednarodne organizacije, kapital in javna občila, ki so pogosto krivci te zarote, medtem ko črnijo kot sovražnike svobode in napredka tiste, ki so brezpogojno v prid življenju.

Iz tednika *Novi glas*

SLOVENSKI VERNIKI V EVROPSKIH DRŽAVAH PO PODATKIH RAFAELOVE DRUŽBE

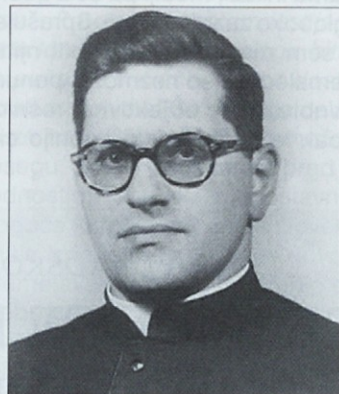
NOVI GLAS - Iz Rafaelove družbe v Ljubljani, ki je katoliško središče Slovencev po svetu, so za naš časnik poslali nekaj podatkov o vernikih v raznih evropskih državah, ki jih oskrbujejo slovenski duhovniki. Le-ti delujejo v okviru Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi. O svojem pastoralnem delovanju, ki se kaže tudi v verski osveščenosti slovenskih izseljencev in drugih rojakov, poročajo v mesečniku Naša luč, ki je eno izmed glasil za Slovence po svetu.

Po ocenah Rafaelove družbe živi v Angliji 1.200 slovenskih vernikov, v Nemčiji od 35.000 do 40.000, v Švici in Liechtensteinu skupaj kakih 4.500, na Hrvaškem 22.000 in v Avstriji okoli 5.000 slovenskih vernikov. V veliki večini se redno udeležujejo slovenskih maš in prireditev, ki jih organizirajo slovenski izseljenski duhovniki, diakoni in drugi pastoralni delavci v omenjenih evropskih državah. V pismu, poslanem Novemu glasu, predstavnica Rafaelove družbe Mihela Škerlj kritično ugotavlja, »da podatkov o slovenskih vernikih nimajo na Uradu republike Slovenije, za Slovence v zamejstvu in po svetu, na Inštitutu za slovensko izseljenstvo Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU in tudi ne na državnozborni Komisiji za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu.«

Franček se je rodil 4. oktobra 1929 v Mariboru v znani Prijateljevi družini. Ko je bil oče Ivan Prijatelj leta 1939 imenovan za ravnatelja učilišča, se je družina preselila v Ljubljano. Srednjo šolo je Franček začel na Klasični gimnaziji.

Pređen so se komunistični revolucionarji polastili Jugoslavije in naših krajev ob koncu druge svetovne vojne, so Prijateljevi postali begunci. Od doma so se poslovili 6. maja 1945. Iz Ljubljane do Kranja so se peljali z 'zadnjim' vlakom, nato s tovornjakom skozi Jesenice do Hrušice. Od tam naprej z vlakom skozi predor in Področje do Celovca in se ustavili pri Baškem jezeru na Koroškem. Nato so šli v Beljak, kjer so se zbrali še drugi begunci, ki so prišli med prvimi na Koroško. Iz Beljaka so jih Angleži prepeljali v dvajsetih kamionih v Videm (Udine) v Italiji. Po dveh ali treh dneh so jih peljali naprej do Trevisa-Moniga in jih nastanili v nekdanjo vojaško kasarno z drugimi begunci, ki so bili že tam. V tem taborišču so slovenski begunci ustanovili šolo za otroke in gimnazijo za srednješolce. Prav Frančkov oče, Ivan Prijatelj, je bil ravnatelj te gimnazije, kasnejši delegat mons. Anton Orehar pa profesor verouka. Tako je Franček tu po dobrem mesecu odhoda iz Ljubljane že nadaljeval gimnazijo, prav tako v naslednjih taboriščih Servigliano in Senigallia, kjer je leta 1947 naredil maturo. Njegovi profesorji v osmem razredu gimnazije so bili Franc Korošec, Božidar Fink, Alojzij Geržinič, Anton Orehar, ravn. Ivan Prijatelj, Janez Perharič, dr. Franc Mihelčič, Rudolf Zrimc in Simon Rajer.

Ko so se begunci začeli odpravljati v Argentino, so tudi Prijateljeve prepeljali iz Servigliana v Bagnoli pri Neaplju. Ker je bil ravnatelj Prijatelj na zloglasni listi 'sivih', ki so jih komunisti zahtevali v Jugoslavijo, se je moral ločiti od družine in se pridružiti ostalim 'sivim', ki so potovali v Argentino

po drugi poti. Mama in družina pa je šla s skupino beguncev, ki so jih prepeljali z vlakom do Fallingbomna v Nemčiji in se potem v pristanišču Bremenhafen vkrcali na ladjo General Steward. Po 17 dneh, to je 23. maja 1948, jih je ladja pripeljala v Buenos Aires, kjer jih je že čakal oče.

V Senigallii je Franček predstavil pri prof. Alojziju Geržiniču maturantsko nalogo iz slovenščine z naslovom: *Našega življenja doba od zibeli tja do groba, kaj je drugega kot bitev, selitev*. To misel pisatelja Antona Medveda je osemnajstletni Franček razvijal točno deset let pred svojim mašniškim posvečenjem takole:

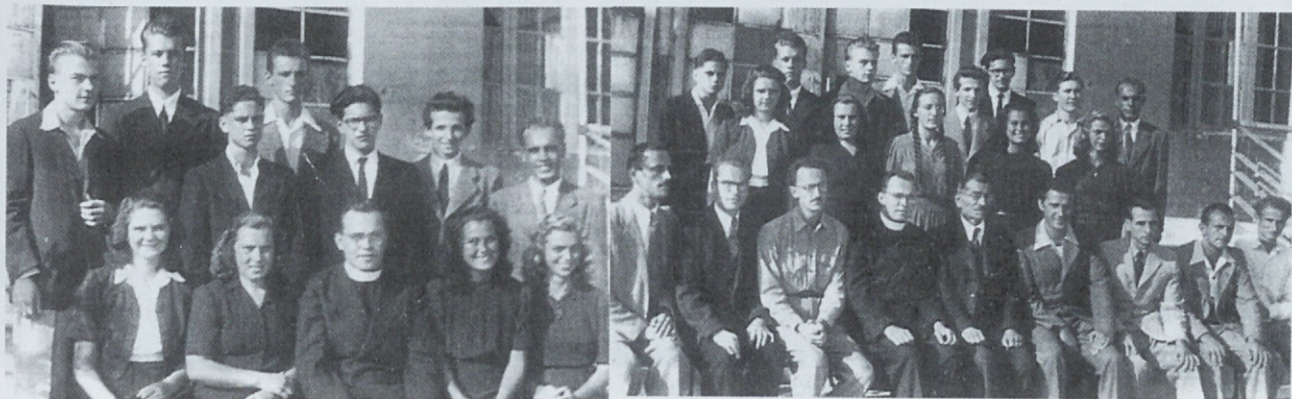
Našega življenja doba od zibeli tja do groba, kaj je drugega kot bitev, selitev, ločitev

Kaj je življenje? To vprašanje si postavi skoro vsak človek, ko pride v življenju do težkega trenutka. Različno odgovarjajo ljudje, vsak po svojem prepričanju in razmerah, v katerih živi.

Najbolj pa muči to vprašanje umetnike, ki zelo močno občutijo svoje notranje življenje, pa tudi življenje okoli sebe.

V umetninah skušajo z različnimi primerami najti odgovor na to veliko vprašanje.

Naš največji pesnik Prešeren primerja življenje ječi, iz katere ga ne more rešiti nihče razen smrt.

Levo: Franček med maturanti 1947 v Senegaliji, z razrednikom prof. Antonom Oreharjem. - Desno: Maturanti 1947 s profesorskim zborom.

Medved pa postavi v teh verzih primero bitve, selitve in ločitve.

Življenje BITEV!

Že od zibeli spremlja človeka prekletstvo: »...trnje in osat ti bo rodila in v potu svojega obraza boš jedel svoj kruh.« Človeka takoj objamejo težave in bridkosti, ki ga ne pustijo več vse življenje. Z njimi se mora bojevati sam v sebi in zunaj v svetu.

Kmalu, ko se človek sebe zave, stopijo predenj težave in ovire, ki mu zastavljajo pot do zemskega cilja - izpopolnitev značaja. Človeška slabost, nagnenje k slabemu in strasti ga ovirajo pri izpolnitvi vseh dolžnosti, ki jih ima do Boga, do sebe in do bližnjega. Boriti se mora z vsemi močmi, da izpolni božjo voljo, da se izoblikuje v krščansko osebnost, Bogu da čast, bližnjemu pa izkazuje ljubezen.

Če dobojuje srečno ta boj s seboj, mu je boj s svetom veliko lažji.

Božje prekletstvo spremlja človeka po izgonu iz raja. Srečno in mirno življenje je končano. Skrb za lasten obstoj ga tare in muči vse dni. V svetu, ki je trd, se mora boriti za svoje pravice, ki bi mu po božjih zakonih pripadale. Kot član različnih skupnosti, ki mu jih je dal Bog za lažjo dosego končnega cilja, se mora boriti tudi za njihov obstoj in dobrobit.

Koliko se mora boriti in delati družinski oče, da preskrbi vse, kar družina potrebuje! Posebno v razrvanih in neurejenih razmerah, v katerih je v nevarnosti njegovo življenje in življenje njegove družine. Koliko težav in bridkosti pretrpi mati, da

vzgoji otroke za življenje, ne more nihče popisati in razumeti.

Kot se mora boriti posameznik in družina, tako se boju ne izogne višja skupnost - narod.

Po izgubi vere so se med narodi raztrgale vezi, ki so jih družile v slogi in pravičnosti. Od tedaj se bije boj, ki ogroža obstoj narodov. Posebno mali narodi trpe zaradi krivic velikih. Boriti se morajo neprestano, če se hočejo obdržati. Zgodovina našega naroda je lep primer tega boja. V tem boju je vzdržal samo zato, ker se je z vso močjo oklenil vere. Kakor je naš narod z vero vzdržal, tako bi lahko vera končala krivice, ki se gode med narodi in tudi sprte narode povezala med seboj.

Življenje SELITEV!

Pogosto se omenja primera, da je življenje potovanje. Včasih je res mišljena selitev iz kraja v kraj, ali proti zemskim ciljem, v prvi vrsti pa gre tukaj za romanje proti večnemu cilju, Bogu. To pot nam je začrtal On sam, ko nas je zase ustvaril. Od Njega smo in k Njemu se vračamo: »Nemirno je naše srce, dokler ne počije v Tebi.« Stopnjo za stopnjo se bliža človek temu cilju, za vsak korak pa se mora boriti. Srečen je tisti, ki ima cilj stalno jasno pred seboj in gre neustrašeno proti njemu. Marsikdo pa se zaradi svoje slabosti oddaljuje od tega cilja.

Tudi to je romanje, toda žalostno romanje v pogubo. Hitro gre pot navzdol in srečen je, kdor pravočasno spozna svoj položaj in se obrne zopet k pravemu cilju.

Življenje LOČITEV!

Ločitev je pogosto predmet, ki ga opisujejo umetniki. To je razumljivo, saj globoko pretrese človeku dušo.

Že otroku, ki še ne razume vsega, je hudo in mu gre na jok, ko se mora ločiti od staršev. Če ne ve gotovo, pa vsaj sluti, da odhaja od najdražjega, kar mu je Bog dal na svetu. Vendar pa je tudi starejšemu hudo, kadar mora zapustiti starše. Zaveda se, da takega srca kot je materino in očeto, ne bo našel nikjer na svetu. Čeprav je ta ločitev zelo težka, jo mora doživeti vsak.

Vsak mora oditi iz kroga družine, izpod varstva in skrbi staršev v svet.

Kakšno bridkost občuti ob taki ločitvi materino srce! Otrok, ki mu je dala življenje in ga vzgojila, gre v svet. Negotovost, ali se je bo še spominjal in se držal njenih nauk, jo neprestano muči.

Najhujša je pač ločitev ob smrti katerega izmed dragih. Kot pa najdemo za vsako bolečino na svetu uteho v Bogu, tako tudi za to. On sam nam je obljubil večno združenje v Njem.

Rodni kraj, kjer človek preživi svojo brezskrbno, veselo mladost, se človeku priljubi bolj kot katerikoli kraj na svetu. Ločitev od tod je tudi težka. Še težja pa je ločitev od domovine.

Odhod v svet navdaja človeka z negotovostjo. V tujini ne najde takega okolja, v kakršnem je živel doma in se vanj vživel, ne tiste domačnosti, ki ga je v domovini povsod spremljala.

Toda, čeprav je življenje od zibeli do groba »bitev, selitev, ločitev« in nosi s seboj polno bridkosti in težav, mora človek vse to prestat, da se

Nova maša Frančka Prijatelja v cerkvi Santa Teresita v Floridi 8. decembra 1957.

vedno zaveda svojega cilja, ki ni brezskrbno življenje na tem svetu, ampak večna sreča pri Bogu.

+ + +

V Argentini se je Franček najprej zaposlil v tovarni Nestlé. Vpisal se je tudi na ekonomsko fakulteto buenosaireske univerze.

Njegove sestre se spominjajo dne, ko je Franček leta 1952 prišel domov z duhovnih vaj, ki jih je škof dr. Gregorij Rožman vodil v Buenos Airesu za fante.

V smehu je poyedal mami: »V lemenat grem!« Čep rav se je ob tem smejal, se ni šalil, je resno mislil. Izkoristil je takratni škofov obisk v Argentini in ga zaprosil za vstop v semenišče, ki je bilo takrat že v Adroqueju. Škof Rožman mu je 8. marca 1952 osebno napisal sprejemno pismo.

V Adroqueju je Franček bogoslovne študije leta 1952 začel in jih leta 1957 dovršil. V mašnika ga je 1. decembra 1957 posvetil pomožni škof v Lomas de Zamora, mons. dr. Raul Primatesta. Inkardiniran je bil v ljubljansko škofijo. Nova maša je bila vesel praznik za veliko Prijateljevo družino in vse prijatelje in znance. Novo mašo je pel v cerkvi Santa Teresita v buenosaireskem predmestju Florida. Ko je že imel v rokah novomašni križ, je prisluhnil slovesnemu trenutku primernim besedam, ki so prišle sestri iz vsega srca:

*Sprejel si križ in njega čast.
Živel boš z njim in v njem pognal
življenje dušam in njih rast.
Sladak bo jarem, breme lahko,
ko ovco
boš iz trnja vzela; za vsak zbodljaj
bolj bo Tvoj raj –
in Bog Ti daj, da kdaj ta križ bo
večno nagelj bel!*

Ob novi maši mu je škof Rožman pisal:

Dragi gospod novomašnik!

Danes ste prejeli mašniško posvečenje, čestitam Vam in želim, da bi Vam veselje in hvaležnost od leta do leta rastla in bi v Svetem Duhu bili srečen duhovnik – pri vseh preizkušnjah, ki v duhovniškem življenju pridejo.

Z Vašimi se veselim, da ste cilj dosegli – in jih po Vas pozdravljam.

V duhu bom 8. decembra pri Vas (tu ta dan vodim duhovne vaje za može in fante).

Te dni mi je izročila vdova J. Hudak denar za en kelih v spomin na njenega pokojnega moža. Ta znesek sem namenil za Vaš novomašni kelih.

Ko boste nastavljeni, mi boste sporočili svoj naslov.

Poseben pozdrav in blagoslov! Vi pa mi pošljite svoj novomašni blagoslov!

Gregorij Rožman

Cleveland, 1. decembra 1957

Franček je dobil 27. marca 1958 prvo imenovanje za kaplana v fari Nuestra Señora de la Guardia v mestu Florida. Kot duhovnik ljubljanske škofije je potreboval pisno dovoljenje in jurisdikcijo škofa Rožmana, ki mu je pisal:

Dragi rev. gospod Prijatelj!

Dovoljenje jurisdikcije sem datiral od 5. januarja t.l. do 30. septembra 1959 – za slučaj, da bi se pokazala možnost študiranja kje v Evropi – če bi pa to ne bilo mogoče, se Vam pa dovoljenje tedaj podaljša. Ako pa bi jaz medtem umrl, potem bodo morali pa itak vsi duhovniki ljubljanske škofije prositi za podaljšanje na S. Congr. Consistorialis.

Toliko danes na kratko!
Pozdrav in blagoslov!

G. R.

Cleveland, 18. marca 1958

V Floridi je bil Franček kaplan

dve leti. Delal je z mladino in povezoval tudi druge organizacije v fari. Bil je asistent raznih farnih skupin mož in žena. O tem pričajo fotografije, ki so mu jih podarili farani ob njegovem odhodu v Rim.

Dne 13. avgusta 1958 je prejel novo škofovo pismo:

Dragi rev. gospod Franček Prijatelj!

Vaše pismo z dne 10. t.m. sem pravkar prejel in takoj odgovarjam. Mislim sem z Vami osebno govoriti o nadaljnjem študiju, pa sem moral potovanje odložiti. Prav, se strinjam, da nadaljujete študije in dosežete doktorat. Najlaže Vam je seveda kar v našem semenišču. Željo pa imam, da bi bilo mogoče kje drugod, da spoznate način študija in znanstvenega dela na kaki večji in bolj opremljeni fakulteti. Dokler sem še pri življenju, bi Vam, upam, mogel toliko pomagati, da bi v materialnem oziru zmogli. Toda kje? V Rimu? Na Gregoriani, če bi si upali – dogmatika je tam najtežja. Treba bi bilo najti mesto v kakem kolegiju za duhovnike (ne semenišče). Ali znate italijansko? Ali če znate nekaj nemško, bi mogli n.p. v Salzburgu, kjer je dobra fakulteta, in tam je že nekaj Slovencev. Potem bi mogli kar v Evropi ostati, če bi Vam bilo všeč – naši izseljenci bodo še dolgo potrebovali svojih dušnih pastirjev. – Ali ste že argentinski državljan? Kako bi bilo za potni list in za dovoljenje povratka po končanih študijih (računam, da bi to trajalo circa tri leta), tega pa ne vem, to boste mogli Vi tam zvedeti. Če bi nobena teh možnosti ne bila Vam in Vašim všeč – potem pač študirate v Adroqueju. Pa pričakujem Vašega odgovora, ko

Na dan nove maše, 8. decembra 1957 popoldne, je Franček poročil svojo sestro Kristino s Frančkom Breznikarjem, ki sta na fotografiji v krogu večine članov družine ravn. Ivana Prijatelja. - *Desno*: Franček v semenišču v Adroguetu s profesorji, bogoslovci in zavodarji.

premislite in se seveda s kom posvetujete (z Vašim g. očetom seveda tudi).

Pozdrav in blagoslov!

G. R.

Pismo z dne 31. marca 1959:

Dragi rev. gospod Franček!

Vaše pismo sem prejel in vzela Vašo odločitev na znanje. Upam, da bo rev. Marko Kranjc mogel najti še kako mesto za Vas. Njemu tudi pišem. Glede vzdrževanja so podatki Vašega botra (omenjeni M.K. je bil Frančkov birmanski boter, op. ur.) točni. Skrb je pa predvsem moja – dokler živim. Prosite Boga, da me pusti toliko časa živeti, da boste Vi svoj študij končali.

Glede študija: Ne vem, koliko Vam bodo priznali. Upam, da vse, a obiskovati boste morali še specialna predavanja in gotovo dogmatiko, ako boste študirali na Gregoriani; jezuiti poudarjajo predvsem dogmatiko. Koliko imate Vi spekulativnega daru, ne vem. Če imate zaupanje do gospoda prof. Ignacija Lenčka, se morete z njim pogovoriti. On Vam bo mogel marsikaj svetovati, ker je sam na Gregoriani študiral in doktoriral. Čim prej poskusite dobiti potrebne dokumente.

Pozdrav in blagoslov!

G. R.

Še pismo z dne 6. oktobra 1959:

Dragi rev. gospod Franček!

Vaše pismo od 30. septembra sem danes prejel. Ko ste tako nepričakovano hitro prejeli vse potrebne dokumente, da nameravate sredi oktobra že odpotovati – bom poslal denar kar g. Marku Kranjcu, da ga pri njem dobite. Mašne štipendije Vam bo dajal rev. Robič Pavel, njemu jih

pošiljam, da jih razdeljuje. S samimi mašnimi štipendijami ne boste mogli shajati. Zato Vam bom poslal, kolikor bom mogel, po g. Kranjcu in se bosta že pomenila.

Želim srečno pot, angel varuh Vas spremljaj!

G. R.

To je bilo zadnje pismo, ki ga je škof Rožman pisal Frančku, saj je dober mesec kasneje, 16. novembra 1959, umrl.

+ +

Franček je študiral na Gregoriani v Rimu od oktobra 1959 do julija 1963 in postal doktor iz teologije. Branil je tezo o življenju Terezije Avilske. Pri tem je zanimivo, da je bil krščen prav na njen god.

Leta 1962 se je v Rimu srečal z nadškofom Vovkom, ki je prišel na zasedanje koncilске komisije. Nadškof je vabil Frančka domov v Slovenijo. Nadškofovo povabilo je sprejel in dvakrat zaprosil za jugoslovansko vizo, a mu je bila obkrajat zavrnjena. Nadškof Vovk je uvidel, da časi v Jugoslaviji še niso dozoreli, zato mu je dejal: »No, pa kdaj pozneje, ko se odpre možnost.«

Leta 1964 se je dr. Franček vpisal na pedagoško fakulteto univerze v Lovainu v Belgiji, a se je po prvem semestru odločil, da gre v Nemčijo, kamor so ga vabili slovenski duhovniki. Navdušili so ga za delo med slovenskimi izseljenci in zdomci na srednjem delu Zahodne Nemčije. Zadnje mesece je imel svoj župnijski urad v Frankfurtu, vsa leta prej pa v Mannheimu. Na ogromnem področju, po katerem so bili raztreseni naši ljudje, je razvil veliko delavnost.

Ko je nastopil svojo službo v Mannheimu, je moral najprej odkriti slovenske rojake. Seznam Slovencev, ki so živeli v tistem okraju, je dobil na policiji. Nato je razposlal mednje sto vabil za mašo, h kateri pa jih je prišlo le deset. Ko jih je potem obiskoval po domovih, so bili do njega zelo rezervirani. Končno je odkril, zakaj. Najprej mu je povedal eden, potem pa že več rojakov, da hodijo k njim agenti OZNE in jim grozijo. Če bodo hodili k maši, ne bodo dobili več dovoljenja za delo v Nemčiji. Pa tudi Franček je dobival grozilna pisma. Če bo še vabil ljudi k maši, naj se pazi...

Ko se je 3. januarja 1972 zvečer vračal v avtu iz bližnjega Hanaua, kjer je pripravljaj na poroko dva mlada človeka, v Frankfurt, se je malo pred osmo pripetila nesreča: na široki cesti je z nasprotne strani zavozil vanj avto, ki je še prej podrl ograjo sredi ceste. Medtem ko je bil povzročitelj nesreče le lahko ranjen, je bil Franček na mestu mrtev: Zlomilo mu je tilnik.

Za mnoge rojake je bila vest o njegovi smrti bridka izguba domačega človeka in sorodnika. Še posebej so občutili praznino tisti, ki jim je rajni pomagal v težkih razmerah. Bridko je jokal rojak brez nog, ki ga je rajni spravil v zavod, kjer so zanj potem lepo skrbeli.

Pogrebna slovesnost za dr. Frančkom je bila 11. januarja na glavnem pokopališču v Frankfurtu ob Maini. Molitve na pokopališču in somaševanje 38 duhovnikov v Kolpinghausu je vodil pomožni škof dr. Stanko Lenič. Frančka potem niso pokopali, temveč so ga peljali upepelit. Iz Argentine se je pogrebne slovesnosti slučajno udeležila tudi Frančkova sestra

Kristina, ki je potovala v Nemčijo na njegovo prošnjo, da bi priskočila bolni mami na pomoč. Na letališču v Frankfurtu jo je presenetilo, ker je ni čakal brat, temveč drug slovenski duhovnik. Še tisti večer je zvedela, da je prišla v Nemčijo na bratov pogreb. Ko se je mama pozdravila in se je gospa Kristina Breznikar lahko vrnila v Argentino, je odnesla s seboj Frančkovo žaro. Svétnik Alojzij Košmerlj, župnik Prijateljevih pri Sv. Petru v Ljubljani, je vodil pogrebne molitve in pokop na pokopališču v Boulogne, ko so domači položili Frančkovo žaro v atov grob. Po nedavni mamini smrti pa so bili vsi trije preneseni v domovino in dobili na Žalah v Ljubljani dokončen grob.

+ +

Letos na praznik Brezmadežne, 8. decembra, bo minulo 50 let, odkar je Franček prvokrat pristopil k Gospodovem oltarju. Na dan, ko je postal katoliški duhovnik, spominja njegov novomašni kelih v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši, ki mu ga je podaril škof dr. Gregorij Rožman. Zato je ta kelih tudi lep spomin na ljubljanskega škofa begunca, Frančkovega dvakratnega dobrotnika. Po sinovi tragični smrti ga je mama izročila mons. Antonu Oreharju.

V deželi je vladala velika lakota. Francoska kraljica je na hodniku kraljevskega dvora srečala Vincenca Pavelskega. Okrog vratu je imela dragoceno biserno ogrlico. Svetnik je smeje pokazal na ogrlico in vprašal kraljico:

“Veličanstvo, ali ne bi mogli narediti čudeža in spremeniti te kamne v kruh?”

Kraljica ga je dobro razumela.

Snela je ogrlico, jo dala svetniku in že čez eno uro so se kamni “spremenili” v kruh.

»MOJ SPOMIN NA PATRA BAZILIJA«

ANICA SMRDEL

Na god svete Ane in Joahima, 26. julija 2007, smo se spomnili desete obletnice smrti našega dušnega pastirja, patra Bazilija. Vest o njegovi nenadni smrti nas je takrat globoko pretresla. Vsi smo bili zaskrbljeni, kdo ga bo nadomestil. Vemo, da je naša cerkev posvečena svetima bratoma Cirilu in Metodu. Ona dva sta poskrbela, da je p. Metod Ogorevc, sedaj v Lemontu, prevzel misijon in ga vodil štiri leta, sedaj pa že sedmo leto p. Ciril Božič. Hvala obema!

V spomin in v zahvalo so se vrstile svete maše kar nekaj dni. V nedeljo, 29. julija, je lepo vreme privabilo številne vernike k deseti sveti maši, ki jo je daroval upokojeni nadškof Thomas Francis Little, somaševala sta pater Arul iz Box Hilla in p. Ciril. Po končanem bogoslužju so blagoslovili mozaik s podobo p. Bazilija, ki ga je mojstrsko izdelal Lojze Jerič. Hvala mu za lepo in zastonjsko delo, ki je dobilo svoje mesto v dvorani. Na obletnico pogreba je bilo manj ljudi pri maši, saj je bilo to med tednom, je bilo pa zato bolj pestro pred oltarjem: pater Valerijan je pridigal in se tako razživel, ko je obujal spomine na čas, ki sta ga preživela skupaj s p. Bazilijem. Pater Janez nas je spomnil na spravo in odpuščanje, p. Darko je s svojim petjem popestril in nas vse pritegnil, da smo se mu pridružili. Pater Ciril je vse to lepo vodil in pripravil; imel je res polne roke dela. Toda gotovo vas je bil pokojni pater Bazilij vesel. Hvala vsem!

Pater je bil velik človek po srcu, zase skromen kot sveti Frančišek. Vedno je nosil sandale in bil brez nogavic. Vsak košček kruha je odnesel ptičkom. Ko je imel prometno nesrečo leta nazaj, je dobil odškodnino, ki je ni uporabil zase. Začel je z nabirko za dom za ostarele. Zaradi posledic

nesreče je moral spati skoraj sede. Tudi z želodcem je imel težave. Večkrat sem sedela pri mizi skupaj z njim na koloniji v Mt. Elizi in sem imela priliko opazovati. Takrat so ljudje zbrali vsoto denarja, da bi si kupil bolniško posteljo. Tudi tisti denar je vložil v dom. Rekel je, da ne bi mogel spati na tako dragi postelji. Leta so tekla in z njimi tudi posledice.

Zopet smo začeli z nabirko: 73 vernikov je darovalo 1200 dolarjev. Moram povedati, da so vsi darovali z veseljem, vsak po svoji moči. Šli smo v tovarno in naročili posteljo, ki se dvigne z obeh strani. Sestra Ema, ki je toliko let kuhala v Baragovem domu, je prosila, naj jo pripeljejo takrat, ko patra ne bo doma. In tako je tudi bilo. Tako se ni mogel ubraniti.

Pater je bil strog, zato sem ga spoštovala. Kadar sva se srečala, je bila njegova prva beseda, kako je družina ali kako sta dekleti. Za branje mi je posodil svojo knjigo »Tonček s Potoka«. Na dan njegove smrti mi je sredi popoldneva še voščil za god in mi povedal, da ima tudi on sestro Anico. Ob 11.20 zvečer je umrl v bolnišnici St. Vincent's Hospital v Melbournu. Ura v kuhinji Baragovega doma se je ustavila.

Pater je dobil veliko priznanje države Avstralije, iz Slovenije pa, žal, šele po smrti. Upam in želim, da bo kmalu izšla njegova knjiga o življenju in delu v Avstraliji. Vsem nam, ki smo se udeležili vsaj kakšne maše ob 10. obletnici smrti p. Bazilija, ostaja nanj lep, hvaležen spomin. Bog lonaj, pater. Počivajte v miru.

*Hvaležna Anica Smrdel z družino
Iz revije Misli*

Slovenska astronautka WILLIAMS med rojaki v Clevelandu

dr. EDI GOBEC*

Kako je na vesoljski postaji? Zakaj ni s sabo vzela psička Gorbija? Kako izgledajo zvezde s postaje? Kaj pa kranjske klobase v vesolju?

Na ta in podobna vprašanja je odgovarjala Zalokarjeva vnukinja SUNITA WILLIAMS, ki je na vesoljskem poletu med 10. decembrom 2006 in 22. junijem 2007 postavila več svetovnih rekordov.

Sredi avgusta 2007 mi je telefonirala upokojena učiteljica in bančna uslužbenka Mary Ann Okicki: Njena nečakinja, astronautka Sunita Williams, ki sicer živi v državi Massachusetts, se te dni mudi pri clevelandski NASI in bi se želela sestati s svojimi slovenskimi rojaki. Ali bi kdo mogel v razmeroma kratkem času, ki je na voljo, organizirati tako srečanje? Imel sem še živo v spominu prisrčen sprejem, ki ga je prav tako v hudi naglici v petek, 10. avgusta, pod vodstvom priljubljenega župnika Janeza Kumšeta priredila župnija Marije vnebovzete za visokega gosta kardinala dr. Franceta Rodeta. Bo uspelo zdaj organizirati še eno dobro pripravljeno in res lepo obiskano srečanje s Sunito? Že isti dan sem dobil župnikov odgovor: »Navdušen sem nad obiskom naše astronautke. Pomemben bo za skupnost in še posebno za našo mladino!« Takoj, ko je bil določen čas obiska, so naše radijske oddaje pod vodstvom Edija Mejača, Toneta Ovsenika in Tonyja Petkovška začele vabiti na srečanje z astronautko. Miha Dolinar ga je napovedal tudi na Kresovem zelo uspešnem programu v soboto, 25. avgusta, na Slovenski pristavi, naslednji dan pa sta sledili vabiti v župnijskem

oznanilu in celo v največjem ohijskem časopisu, The Plain Dealer, kjer niso pozabili omeniti, da je ta slavna astronautka ponesla v vesolje slovenske kranjske klobase.

V sredo, dne 29. avgusta 2007, ob sedmih zvečer je množica udeležencev z župnikom Kumšetom, generalnim konzulom dr. Žigonom in ohijskim predstavnikom Yukom na čelu z navdušenim ploskanjem pozdravila nasmejjano astronautko Sunito, v spremstvu njene simpatične slovenske matere Bonnie Pandya in tete Mary Ann Okicki. Obe sta hčerki Henrika Zalokarja in njegove žene Jožefine, rojene Gorenc, iz Euclida, Ohio, kjer se je pred 42. leti rodila Sunita. Mlada Pavle Sedmak in Kati Dolinar v narodni noši sta Sunito pozdravila s slovenskim šopkom in angleško pesmijo, ki poudari naše veselje, da je Sunita »ena izmed nas!« Tudi manjše indijsko zastopstvo ji je na tem sicer slovenskem srečanju s ponosom izreklo dobrodošlico.

Sledila je astronautkina zahvala za tako lep in dobro obiskan sprejem. Po nekaj uvodnih pripombah o njenem šestmesečnem bivanju v vesolju smo na velikem zaslonu gledali nadvse zanimiv film njenega poleta na raketoplanu v vesolje in življenja in dela na mednarodni vesoljski

postaji, kar je vse zelo spretno, sproščeno in z dobro mero humorja v živo pojasnjevala Sunita ali Suni. Domači pa jo kličejo po angleško kar Sunny, to je Sončna! Med vsem obiskom se je izkazalo, da si tudi to poslednjo oznako res zasluži.

Kako se živi in dela v breztežnem prostoru na mednarodni vesoljski postaji, ki s povprečno hitrostjo 27.686 kilometrov na uro (ali 461 kilometrov na minuto in več kot en kilometer na sekundo) drvi skozi vesolje? Približno 354 kilometrov oddaljena od zemlje isto obkroži skoraj 16 krat na dan in rabi za en oblet malo manj kot 92 minut. S postaje tako vidiš v enem samem dnevu kar 16 sončnih vzhodov in 16 zahodov! In to mednarodno vesoljsko postajo, ki je med poletom še vedno v gradnji in je na njej nad pol leta blestela naša ameriška Slovenka Suni, nekateri strokovnjaki opisujejo kot »največje in najbolj kompleksno znanstveno podvzetje v zgodovini človeštva«.

Nekaj posebnega je seveda breztežnost, ko zaradi oddaljenosti od zemlje običajni zakoni gravitacije ne delujejo več. Tako astronauti dobesedno plavajo po zraku od stene do stene. Za šalo lahko v usta lovijo plavajoče bonbončke ali druge drobne dobrrote. Prav vse, od svinčnika do računalnika, mora biti pritrjeno, sicer bi prosto plesalo v breztežnem prostoru. Tudi Sunitini temni lasje so štrleli visoko v zrak, čeprav si jih je dala pristriči in je odstrižene darovala za ženske, ki jih je bolezen oropala tega naravnega okrasja. Tudi spalna vreča mora biti skrbno pritrjena na steno in v njej se lahko dobro spi tudi z glavo navzdol. Zaradi breztežnosti je treba v vesolju mnogo telovaditi, da ne izgubiš prepotrebni mišic in se ne razredčijo kosti. Astronavti so navadno le na kopnem in v vodi odlični športniki in taka je seveda tudi naša Sunita. Tako ni nič čudnega, da je 16. aprila, v času, ko je njena sestra Dina na kopnem tekla v bostonskem maratonu, to storila na traku v vesoljski ladji tudi Suni. Števci so pokazali, da je v štirih urah, 23 minutah in 46 sekundah pretekla 42 kilometrov

in 16 metrov. To je bil prvi maraton v vesolju!

Suni, ki je bila pred sprejemom v astronautski program v mornariškem letalstvu, kjer je dosegla čin 'commander' (le stopnjo manj od mornariškega kapetana) in kjer je v več kot tridesetih različnih letalih in helikopterjih preletela 2.770 ur, je seveda vajena predvsem trdega, resnega dela. Tega tudi v vesolju ni manjkalo, saj je bilo treba opraviti nič koliko inženirskih, znanstvenih in tudi zdravstvenih opravil in poskusov na postaji sami in tudi zunaj nje. Pri vsem je postavila kar nekaj svetovnih rekordov: ženski rekord za najdaljše bivanje v vesolju, to je, 195 dni ali več kot pol leta. Je tudi edina ženska na svetu, ki je bila na kar štirih 'sprehodih' zunaj vesoljske ladje, kjer je dosegla ženski rekordni čas 29 ur in 17 minut.

Po nadvse zanimivem filmu je Sunita prijazno, potrpežljivo in z dobro mero humorja odgovarjala na številna vprašanja, kjer so bili zelo radovedni tudi otroci. »Kaj bi bilo, če bi komet trčil v postajo?« - »Joj, to bi se pa za nas zelo slabo končalo.« »Ali ni mogla vzeti s sabo v vesolje tudi svojega psička Gorbija?« - »Če pomislimo na breztežnost, kjer vse, kar ni pritrjeno, plava po zraku, potem bi imeli z Gorbijem vsaj dve težavi: problem številka ena in problem številka dve,« je odgovorila, občinstvo, ki je dobro razumelo, kaj misli, pa je izbruhnilo v smeh. »Kako pa se občuti grozna hitrost plovila?« »Podobno kot na letalu je pravzaprav sploh ne občutiš, razen če gledaš na zemljo, kjer v minutah preleti več dežel.« »Kakšne pa so zvezde?« »Podobne kot z zemlje, a ker v vsemirju ni vlage, bolj živo blestijo, ne da bi mežikale.« »Kaj je napravilo nanjo posebno močen vtis?« »Krasen pogled na naš prelep planet Zemljo, kjer ni meja med državami.« Končno je Zdravko Novak, ml., želel vedeti, kako je bilo s kranjskimi klobasami v vesolju. »Razrezala sem jih na drobne koščke in skupaj z ostalima astronautoma smo jih hitro spravili na varno.«

Nazadnje smo se iz sedišč pred

zaslonom ali od pogrnenih, s šopki okrašenih in z dobrotami obloženih miz drug za drugim postavljali v vrsto, da bi pozdravili slavno rojakinjo, se z njo po možnosti slikali in jo poprosili za podpis (največkrat na zelo lična vabila, ki jih je izdelal fotograf in grafik Phil Hrvatin in so bila na voljo na mizah). Okrog desete ure zvečer so zadnji prišli na vrsto. Naslednji dan sem zvedel od Sunine tete Okicki, da bo zvečer obiskala še 'Polka Hall of Fame', kjer se bo z njo zaradi pomanjkanja prostora srečala manjša skupina povabljenih gostov. Res smo upravičeno ponosni, da je naš majhni dva milijonski narod, ki ga v Ameriki predstavlja kvečje-

mu petina enega odstotka vsega prebivalstva ZDA, dal tej mogočni deželi svobode in priložnosti kar tri odstotke vodilnih astronautov (poleg Sunite še dr. Šego in dr. Linengerja) in kot je ob našem poročilu o izvolitvi Klobucharjeve poudaril urednik Ameriške domovine dr. Rudolf Susel, prav tako tri odstotke vseh sedanjih ameriških zveznih senatorjev (Harkina, Voinovicha in Klobucharjeve), da tu ne omenjam več tisoč drugih bleščečih slovenskih podvigo.

*Dr. Edi Gobec je ravnatelj Slovenskega ameriškega raziskovalnega središča in zaslužni profesor na državni univerzi v Kentu, Ohio.

Iz revije *Misli*

ODŠLA JE Veronika Jerman, roj. Petkovšek

Rodila se je aprila 1967 v Buenos Airesu kot druga v družini štirih otrok očetu Gabrijelu in mami Ireni, roj. Škulj. Kot majhna deklica je bila zelo pridna in vestna, z veseljem je obiskovala slovensko šolo dr. Gregorija Rožmana. Predvsem je zelo rada pela in nastopala. Po končani osnovni šoli je obiskovala srednješolski tečaj ter sodelovala pri mladinskih organizacijah. Navdušena je bila za šport, veliko je igrala odbojko. Ko je končala srednjo šolo, se je pridružila pevskemu zboru v San Martinu, kjer je z veseljem pela do zadnjega dne svojega življenja.

Po končani trgovski šoli v

kolegiju Pio XII se je takoj zaposlila v podjetju »Gaber Maderas«, kjer je delala zavzeto in odgovorno. Poročila se je s Tonetom Jermanom. Mlado družino je razveselilo rojstvo dveh otrok: Natalije in Pavleta. Družina je z ljubeznijo in veseljem sprejemala lepe pa tudi težje trenutke v življenju, žal jo je kmalu zadela kruta usoda: Tone, mož in oče otrok, je nenadoma umrl za srčno napako. Tako so prekmalu ostali sami. Veronika je pogumno in vdano vlekla voz družinskega življenja naprej in ohranila optimizem. Bila je skrbna in ljubeča mama, lepo vzgajala v veri in slovenskem duhu, vedno pripravljena pomagati bližnjemu. Po svojih najboljših močeh je pomagala revnim, ki so hodili k njim prosit.

Prišle so težko pričakovane počitnice, ki jih je lepo in zadovoljna preživela s svojimi otroki. Vsi trije so se veseli vrnili, a ta sreča je kmalu minila: Veroniko je doletela tragična prometna nesreča. Njeno življenje je prežgodaj ugasnilo.

Ob maminem odhodu naj vama, Natalija in Pavle, staršem in bratom Gospod daje s svojimi milostmi tolažbe in moči, da boste mogli vdano prenesti to težko izgubo. Veronike se spominjamo v molitvi, da ji Gospod čim preje poplača vse dobro, ki ga je naredila v življenju.

Polje, kdo bo tebe ljubil...

ERNEST HIRSCHEGGER (13)

Nova zaskrbljenost

Potem ko se je v Vetrinju razvedelo, kaj se je zgodilo z izročeni domobranci, skoro ni bilo družine, ki ne bi žalovala za kom, sinom ali možem. Mnogo je bilo vdov in sirot med nami. V cerkvi smo se jih pri bogoslužju vselej spominjali in molili zanje.

Ko smo se nekako vdali božji Previdnosti in živeli, kot da že mora priti do rešitve, so pričele prihajati nekakšne komisije iz Slovenije, med njimi znani krvolok, morilec domobrancev, komunistični politkomisar Pirkovič, ki se je pogajal z Angleži o vračanju beguncev. Nekateri so se na prigovarjanje Angležev in po zagotavljanju komisije, da se jim ne bo nič žalega storilo, odločili za povratek na njihove domove. Angleži so jim dali obilo hrane in potrebščin na pot. Zvedeli smo, da je le malokdo od teh ostal pri življenju. Nekdo od teh je skrivaj sporočil v taborišče, naj se nihče več ne vrača. – Na zahtevo Titove vlade so Angleži začeli iskati posameznike, ki niso bili izročeni iz Vetrinja, češ da so vojni zločinci.

Neko jutro smo se znašli obkoljeni od angleških vojakov, ki so delali preiskave, iskali posameznike po nekem spisku, danem po komisiji. Nekateri, ki smo se čutili ogrožene, smo zbežali v bližnji gozd. Rudi je pod gledališkim odrom pripravil skrivališče za več oseb, kamor so se zatekali ob naslednjih obkolitvah.

Omeniti moram, da smo tedaj že imeli zagotovilo za izselitev v tujino. Naš socialni odbor je vzdrževal kurirsko zvezo preko Gorice do Rima, kjer je delovala dobrodelna pisarna dr. Mihe Kreka. Ker tedaj redna pošta še ni delovala, so bili potrebni prostovoljni seli za nevarno zvezo preko Gorice, (Janko Marinšek) do

Rima (Martin Kranner) in (Janez Grum), kjer je deloval Socialni odbor v ulici Via di Coli, ki jo je vodil dr. Miha Krek.

V taborišču se je ustanovila izseljenska pisarna, kamor so določili mene in Janeza Kralja. Vedeli smo že, da je Argentina pripravljena sprejeti določeno število ljudi, tudi družine in ostarele, dočim so Kanada, USA, Avstralija, Venezuela bile pripravljene sprejeti le manjše število in še to le mlado delovno moč. Pripraviti je bilo treba sezname vseh oseb, ki bi se odločile za Argentino in druge dežele. Te sezname smo pošiljali v Rim.

Zaradi omenjene nevarnosti se tudi jaz nisem čutil varnega. Prijatelj Janko Marinšek je z družino bival v neki tirolski vasi onstran razmejivne angleškega zasedbenega območja. Domenila sva se, da me na motorju, ki ga je imel, pelje tja gori, koder bi si poiskal in pripravil preselitev. V istem kraju je bil naš rojak duhovnik Ivan Tomažič kot pomočnik farnemu župniku. Vedel je za neko vdovo, ki bi

me sprejela na delo v gozdu in nudila stanovanje za družino. – Ko sem se vrnil v Spittal, sem pričel pripravljati preselitev. Voznika in drugo, vendar brez angleškega dovoljenja ne bi šlo. Šel sem na policijo, prosil za dovoljenje, ki so mi ga obljubili za naslednji torek. V torek pa so mi rekli, naj pridem v četrtek. Ta dan pa so se odprla stranska vrata, vstopil je avstrijski ječar in me odvedel v drugo nadstropje v celico, ki je imela napis Kriegsverbrecherzelle – celica vojnih zločincev.

Domači so bili seveda v skrbeh, ker se nisem vrnil. Prosili so salezijanca dr. Blatnika in dr. Vračka, ki sta imela nekaj poznanstva med Angleži in sta zvedela, kje sem. – Zaprt sem bil sedem tednov. Medtem so me predstavili nekemu angleškemu častniku, ki je govoril nemško in srbsko. Vprašal je samo, ali poznam Pirjevec Viko in nekega Močilnikarja ter bral neke izmišljene obdolžitve. Obe osebi sta bili iz mojega domačega kraja. Vrnil sem se v celico. Z menoj vred je bil zaprt dr. Voršič, bivši župan mesta Celje, a je bil kmalu oproščen. V celici so bili štirje zločinci, sodeč po njihovih pogovorih; med njimi koroški Slovenec Golobič, gestapovec.

Neko jutro se odpro vrata in mi ječar naroči, naj se pripravim, da me doli čaka džip. Nisem imel kaj pripravljati, saj sem bil v edini obleki. Kaj džip pomeni, sem si lahko mislil: prevoz v Wolfsberg, zbirno taborišče za predajo »vojnih zločincev« v Jugoslavijo. Naslednji dan se spet odpro vrata in pred vrati stoji mlajši Anglež, častnik, ki me povabi, naj mu sledim. Vodil me je v taboriščno ambulanto na zdravniški pregled. Pregledala sta me dr. Puc in dr. Meršol, mi dala nekakšno zdravniško spričevalo, ko pa pridem ven, ne najdem spremeljevalca; zagledal sem ga že precej oddaljenega. Pohitim za njim in ga dohitim. Vpraša, ali imam družino v taborišču, rečem da, on pa, če kaj potrebujem, lahko grem, da vzamem potrebno. Žena mi da nekaj perila in spet odhitim za Angležem. Razumel je nekoliko nemško. Da bi pobegnil, mi še na misel ni prišlo. Kako naj bom kriv sitnosti, ki bi jih imel on. Naslednji teden pride ponovno, me

Kufstein v Tirolah, kraj taborišča pred odhodom v Argentino l. 1949. – Desno: Družini Ernesta in Rudija Hirscheggerja pri sestrah v Gaissau, na sliki s msgr. Jožetom Jagodicem ter č. gospodoma Nandetom Babnikom in Vinkom Zaletelom.

spet vodi v ambulanto, me zdravnika spet pregledata. Ko pridem ven, onega ni bilo in ga tudi nisem iskal. Zatekel sem se k neki dobri družini zunaj taborišča. Pozneje sem zvedel, da je za priložnost pobega poskrbel dr. Blatnik, ki je dobil stik s tem Angležem, ki je bil zdravnik in katoličan.

Pobeg enaindvajsetih skrivačev

Isti dr. Blatnik je nam vsem prekrbel vozovnice za brzovlak do Gradca. Z nami je šel duhovnik Jože Cvelbar, drugi smo bili: brat Rudi, Stane Bitenc, Novak, Tekavec, Žebot in drugi. Vlak je odpeljal o polnoči. V Gradcu smo presedli na vlak in se peljali do St. Johann in Pongau, do meje med angleškim in ameriškim zasedbenem ozemljem Avstrije. Tam smo izstopili, ameriški policaji so nas prepeljali v njihov urad. Po kratkem zaslišanju so nas poslali v obednico, kjer so bili zbrani bivši jugoslovanski častniki, vojni ujetniki. Po večerji smo šli počivat v hotel, drugo jutro pa z vlakom preko Salzburga v Zgornjo Avstrijo v taborišče Asten, nedaleč od mesta Linza. V tem taborišču je tudi bilo mnogo slovenskih beguncev s štajerske strani. Njihov predstavnik je bil inženir Tavčar, nas prijazno sprejel in preskrbel stanovanja. Ravnatelj tega taborišča pa je bil višji častnik Američan Richards.

Po enem tednu so prišle za nami tudi družine, a po krajši poti, z vlakom skozi predor blizu Spittala. Tudi za to se je zavzel dr. Blatnik. Dobre Korošice so mu zaupno posodile osebne izkaznice, ki so z njimi naše žene mogle dobiti vstop na vlak. Pripeljala se je tudi Bajukova številna družina.

Prav kmalu smo se lahko privadili življenju v tem taborišču blizu kraja Sant Florijan. Kakor prej, smo se tudi tukaj organizirali za skupno kulturno in družabno življenje: šolo za otroke, petje, tečaj angleškega jezika, za primer, če bi se izselili v USA. V taborišču je delovala mladinska organizacija YMCA s predavanji o socialnih in vzgojnih zadevah. Nekatere so poslali v Innsbruck na voditeljski tečaj. Šel sem tudi jaz za osem dni in se vrnil z nekakšno priporočilno diplomom. Medtem sem družini pisal razglednico krasnih tirolskih visokih hribov in planin. Bližal se je čas urejanja listin za izselitev. Vsi, ki so želeli iti v Argentino, so že imeli izselitvena dovoljenja, brat in jaz pa še ne. V taborišču je bil urad UNRRA. Ing. Tavčar, ki je bil predstavnik taborišča, gospod Marko Bajuk pa za našo skupino, sta vložila najini prošnji za izselitveno dovoljenje. Iz Dunaja je prišel negativen odgovor. Tudi tam so verjetno imeli zloglasno titovsko črno knjigo »vojnih zločincev«.

Naj omenim, da nas je obiskoval inž. Sodja, ki je bil zaprt v zloglasnem taborišču Mathausen in se ob prihodu zaveznikov komaj živ rešil. Bival je v Linzu pri dobri slovenski družini, kamor sem nekajkrat šel tudi jaz in obenem k slovenskemu zobozdravniku prav tam. Ko sem se nekoč malo preveč zamudil, sem po pomoti stopil v napačen tramvaj, se pripeljal do mostu Donave, kjer je bila na sredi ameriška in sovjetska kontrola. Delavci ene in druge strani so imeli dovoljenje. Ko izstopim, opazim svojo pomoto in skušam teči nazaj. V tem hipu me zagrabi ruski policaj. z vso silo sem se mu iztrgal.

Minevalo je že leto dni našega bivanja tam. Neko dopoldne pro-

si ameriški ravnatelj celotnega taborišča, naj se zastopnik naše skupine zglesi pri njem.

Gospodu Marku Bajuku je sporočil, da je od angleških oblasti iz Spittala dobil naročilo, naj to skupino pošlje nazaj v Spittal, ker je zapustila taborišče brez dovoljenja. Richards mu še pripomni, da se ne mudi in naj se mirno pripravimo na vrnitev.

Ko sem to zvedel, rečem bratu: »Jaz sem že skusil angleški zapor in ne grem nazaj.« Sklenila sva, da greva drugam in sicer v francosko zasedbeno območje. Gospod Cvelbar nama je podaril nekaj dolarjev, zvečer pospraviva našo revščino in otroke. Bratova družina je narasla za enega člana. V Millstattu pri Spittalu se je rodil Martin Davorin. Naslednji dan zvečer smo se podali na železniško postajo in se odpeljali proti Innsbrucku. – Medtem je g. Marko Bajuk preko vojaške pošte poslal brzojav Slovenskemu socialnemu odboru v New York s poročilom o kočljivi zadevi in prošnjo za pomoč. Naglo je prišel odgovor: »Affidaviti za vas odobreni.« To je zadostovalo, da je g. Richards rekel, da če je tako, spadajo pod ameriško pristojnost in mu jih ni treba pošiljati Angležem. Ostali so do začetka prevažanja beguncev z ameriški vojaškimi ladjami.

Od gospoda Nandeta Babnika, škofovega tajnika, ki se je vsa leta zelo zanimal za najini družini, sem imel nekaj koristnih naslovov in priporočil, eno podpisano po samem škofu Rožmanu. En tak naslov je bil župnika v Feldkirchnu blizu švicarske meje. Naš prvi cilj je bil ta naslov. Drug naslov je bil samostana misijonskih sester v Gaissau-u, tik ob švicarski meji. Tretji naslov je bil cistercijskega samostana v Stam-

su blizu Innsbrucka, kjer so bili tudi naši menihi, begunci, kot mi, ki so odšli iz stiškega samostana.

Z vlaka smo stopili nedaleč od Feldkirchna in se zatekli v gostilno, ki nam je dala brezplačno postrežbo in prenočišče, ko sem pokazal YMCA-priporočilo. Naslednji dan sva šla z bratom pozdravit župnika, ki nama je po prejemu Babnikovega priporočila zaupal. Misel možnosti, iti v Švico, je bila Babnikova, sedaj tudi najina. G. župnik nama je pokazal smer, kjer je žična ograja, meja, toliko poškodovana, da je mogoč prehod. Z bratom greva iskat in sva našla tisto odprtino.

Popoldan smo se z otroki, prt-ljago in nahrbtniki odpravili v tisto smer. Začelo je zelo deževati. Bil je mesec julij 1948. Posrečilo se je prelesti tisto odprtino. Pot je šla malo navzgor, temnilo se je in dež ni ponehal. V daljavi smo zagledali luč, naš cilj in upanje. Luč je bila na večji gostilni. Gospodinja nas je prijazno sprejela, pogostila, mokro robo pa smo dali sušit. Ponudila nam je tudi lepo prenočišče. Gospodar pa nam je rekel, da mora o naši prisotnosti obvestiti obmejno stražo, ker smo se ustavili v obmejnem pasu. Ko bi šli vsaj še en kilometer naprej, ne bi bilo težav za sprejem v Švici. – Imeli smo vse osebne listine od doma in vselitveno dovoljenje za Argentino.

Drugo jutro prideta dva uradna gospoda in nam prijazno povesta, da se moramo vrniti v Avstrijo. To je najbolj vznemirilo ženo Minko, da se je skoro onesvestila. Bila je noseča v osmem mesecu. Svetovala sta, naj se na povratku zglasimo v samostanu Stella Maris, kjer nam bodo pomagali. Ko pridemo na ravno, smo se odločili, da bi šli poskusit v Gaissau k frančiškankam. Najeli smo voz s konjem in kmet nas je za majhno plačilo peljal proti samostanu, kakih šest kilometrov od Gaissaua.

Bila je že skoro noč, ko sem pozvonil na vratih. Odpirat je prišla mlada redovnica. Ko se predstavim in omenim gospoda Babnika, odide, nakar pride sam g. Nande Babnik, za njim pa še duhovnik Vinko Zaletel, znanec še iz gimnazije v Št. Vidu. Kakšno naključje!

Prihodnjič dalje

Duhovno življenje je objavilo

DECEMBER

PRED 70 LETI (1937)

»**P**rvega decembra praznuje Jugoslavija praznik 'ujedinjenja'. Za mnoge je ono leto spomin bridke žalosti, ker so nesrečne meje tako usodno raztelesile naš narod. Toda ni, da bi zaradi tega postali malodušni. Zato ne klonimo, za plemenite stvari nastopajmo skupno, da bo tako ime naše jugoslovanske domovine častno in bo to tudi nekaj pomenilo tedaj, kadar se bodo spet prestavljali mejniki zemljá. Prvi december bomo praznovali v cerkvi 'De la Merced' na Reconquista 207, poleg Plaza de Mayo, v nedeljo 5. XII. ob 10. uri. Uradno se udeležé zastopniki oblasti in društev.«

Prvo sveto obhajilo za otroke Slovencev je bilo 19. decembra na Paternalu (Av. del Campo 1653, poleg bolnice Tornú). Dušni pastir Janez Hladnik prosi, da se tisti otroci, ki so se že pripravili za prvo sv. obhajilo v svoji župniji, tudi pridružijo s 'comunion segunda' in tako nekaj primorejo k lepoti te slavnosti. »Samo prosim, da se pravi čas prigrasite, da se bodo naučili za skupno molitev in pripravili za lepo obnašanje.«

PRED 60 LETI (1947)

NEKAJ, KAR VSE ZANIMA

Urednik Janez Hladnik odgovarja na očitke, da ne piše več tako kot prej, da to ni več *Duhovno življenje*, da je večina slovenske kolonije proti njemu, da je bil prej za Jugoslavijo, zdaj pa proti. »Domovina ni tisti, kateri jo vlada, ne tisti, ki ima v

roki oblast. Domovina so naši bratje in sestre in slovenska zemlja, na kateri žive, z vsemi zgodovinskimi spomini, umetnimi izdelki, kulturnimi tvorbami in narodnimi običaji, pesmicami in ljubeznijo do tiste zemlje, ki je tako lepa, kakršne nikjer drugje na svetu ni. Tako smo ljubili narod prej, ko so ga blatili tisti, ki so iz komunističnega manifesta vzeli za svojo smernico 'delavci nimajo domovine' in 'bramba sovjetske domovine je sveta dolžnost'. Torej šele tedaj, ko domovina postane 'komunistična', in samo tista je ljubezni vredna...?!«

SVETOGORSKA MARIJA

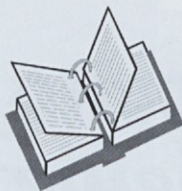
Ustoličenje Svetogorske Marije je bilo 8. decembra v kapelici pri šolskih sestrah v ulici Paz Soldan 4924 na Paternalu, kjer je odslej redna slovenska nedeljska maša ob 8. uri. Sliko so prenesli iz kapele na Av. del Campo 1653, kjer ni več redne slovenske maše.

PRED 50 LETI (1957)

Miklavževanje je bilo po skoraj vseh slovenskih središčih. V Slovenski hiši letos prvič, združeno s predstavitvijo Kunčičeve igre *Miklavževa delavnica*. Igro so ponovili še v San Justu in v Lanusu.

8: Na praznik Brezmadežne je bilo v kapeli sester dominikank v Ramos Mejiji **prvo sveto obhajilo**, ki ga je prejelo 62 otrok. Med slovesnostjo je pel otroški pevski zbor Gallusa, ki ga vodi Nuša Kristan. Isti dan so imeli prvo sv. obhajilo posebej v Slovenski vasi v Lanusu; prejelo ga je 14 otrok.

8: **Novo mašo je daroval Franček Prijatelj** v Floridi. Pridigal mu je duhovni svétnik Alojzij Košmerlj.

iz naše kronike

METKA MIZERIT

14: **Občni zbor SKAS-a** je bil v prostorih Slovenske hiše.

15: **Proslava v čast Brezmadežni**, ki sta jo pripravili SFZ in SDO, je bila v prostorih kolegija Sta. Rosa. Po sv. maši je bila prireditev s pesmimi in recitacijami.

15: Novi odbor **odseka SFZ v Lanusu**, izvoljen na 6. občnem zboru, je sestavljen takole: predsednik Tone Burja, ostali odborniki pa Lojze Črnak, Mirko Grbec, Janko Barle in Srečo Urbanija. Duhovni vodja je postal lazarist Lado Lenček.

24: **Slovenska polnočnica** za božič je bila v slovenski kapeli v Slovenski hiši.

29: **Koncert slovenskih božičnih pesmi** je pripravil pevski zbor Gallus v župni cerkvi v Ciudadelu.

Duhovnih vaj za žene in može se je udeležilo 124 žena in 120 mož. Vodil jih je dr. Mirko Gogala.

Slovenski počitniški dom v kraju Dolores v kordobskih planinah je letos odprl svoja vrata rojakom. Pripravil ga je in ga vodi dr. Rudolf Hanželič. Poslopja zavzemajo 450 kv. metrov površine, okrog je pa še 8.000 kv. metrov zemljišča. Kraj leži sredi gora na ravnini tisoč metrov nad morjem.

Vodstvo Zveze slovenskih srednješolcev (ZSS), izvoljeno na prvem rednem občnem zboru, je bilo letos: predsednik Tomaž Kralj, podpredsednik Mirko Cveto, tajnik Milan Bevk in blagajnik Andrej Žužek.

Letos je bil odbor **SFZ v Mendozu** sestavljen takole: Janez Štirn, Božidar Bajuk, Peter Bajda, Rudi Škamlec.

Kot prejšnje leto je tudi letos proti koncu leta SDP izdalo **stenski koledar** za naslednje leto.

“Dokler Boga ne bom videl, bom zanikal njegov obstoj,” je povedal mladenič.

Duhovnik mu je odvrnil: “In jaz tajim iz istih razlogov vašo pamet.”

MLADINSKI DAN V SAN JUSTU je bil v nedeljo, 9. septembra. Pričel se je s sv. mašo v stolnici, kjer so mladi sodelovali s petjem in branjem beril. V Domu so najprej dvignili obe zastavi ter zapeli argentinsko in slovensko himno. Sledila so športna tekmovanja in skupno kosilo. Popoldne je bil lepo pripravljen kulturni program, potem pa prosta zabava. Mladini iz San Justa čestitamo k uspešnemu dnevu.

V nedeljo, 23. septembra, je bil **MLADINSKI DAN V SLOVENSKI VASI**. Sv. mašo je daroval g. Pavle Novak. Sledila so športna tekmovanja, skupno kosilo in kulturni program.

V **SLOMŠKOVEM DOMU** je v nedeljo, 23. septembra, **PREDAVAL DR. ANDREJ FINK** pod naslovom: *Ves slovenski svet*. Podal je podrobno poročilo o poteku Sveta pri slovenski vladi za Slovence po svetu. Ob koncu se je podpredsednica Doma prof. Neda Vesel Dolenc dr. Finku zahvalila za predavanje.

Zavetnik slovenskih šol v Argentini je blaženi Anton Martin Slomšek. Že dolgo vrsto let **PRIREJAJO NAŠE ŠOLE SLOMŠKOVO PROSLAVO**. Letos je bila v nedeljo, 29. septembra, **V SLOVENSKI HIŠI**, kjer so se zbrali učenci, učitelji in nekateri starši pri sveti maši. Daroval jo je dr. Jure Rode za žive in pokojne učitelje in učiteljice. Pri pridigi je duhovnik poudaril, da se moramo spominjati zaslužnih mož, ki so nam pustili bogato dediščino. Blaženi škof Slomšek je z veliko ljubeznijo gojil slovenščino in v tem nam je lep zgled. Pri sv. maši so vodili petje učenci Baragove šole; branje beril, vodenje maše in ministriranje pa je prevzela Rožmanova šola. V dvorani je gdč. Ani Klemen, šolska referentka pri Zedinjeni Sloveniji, pozdravila vse navzoče, posebej še veleposlanika RS prof. Avgušтина Vivoda in gospo,

predsednico Zedinjene Slovenije gospo Alenko Jenko Godec, msgr. dr. Jureta Rodeta. G. Veleposlanik je nagovoril otroke in jim postavil Slomška za zgled. Otroci vseh šol so skupaj zapeli nekaj pesmi pod vodstvom Marcela Brula. Sledila je **IGRA MAČEK V ČRNILU**, ki ga je po Slomškovem berilu g. Miha Gaser priredil za oder. Igrali so otroci **PREŠERNOVE ŠOLE**, ki jo vodita gospe Anka Savelli Gaser in Helena Zarnik. Igro je režirala gospa Nadica Kopač Grohar. Otroci so se dobro naučili vlog in lepo nastopili. Pri igri so sodelovali tudi odrasli. Ob koncu se je Ani Klemen zahvalila režiserki, učiteljicam, učencem ter vsem sodelujočim.

DRUŽINSKA NEDELJA V SLOMŠKOVEM DOMU je bila 30. septembra. Srečanje otrok, učiteljev in staršev je pripravil odbor staršev v kordinaciji predsednice Tončke Koželnik Malalan in vodstva šole Mateje Hribar Šmalc ter namestnika Marcela Brula s sodelavci. Pri sveti maši so učenci sodelovali z branjem beril, petjem in prošnjami. Po maši je šolsko družino nagovorila voditeljica ga. Mateja Hribar Šmalc. Sledil je nastop šolarjev. Najprej so se predstavili najmlajši iz vrtca (poučujeta Olga Bohinc Vester in Cecilija Pregelj), nato pa so zaplesali otroci iz višjih razredov, oblečeni v narodne noše. Pripravila jih je Anka Smole Kokalj, na harmoniko jih je spremljal Oskar Pregelj. Otroci so nato pod vodstvom Marcela Brula zapeli sledeče pesmi: Ob bistrem potoku; O moj preljubi dragi dom; Navzgor se širi rožmarin; Tri ptičice; Cigajnar; Če študent; Srečali smo polža; Naša četica; Glej tam; Marko skače; Moj očka ima; Čuk se je oženil in Mi otroci enega sveta.

Voditeljica šole se je zahvalila vsem, ki so pripravili tako lep program. Po skupnem kosilu je bila na vrtu Doma tombola z bogatimi dobitki.

Družinska nedelja v Slomškovem domu.
Foto: Pavel Brula (Prihodnjič več slik v Božjih stezicah)

recitirali Stritarjevo pesem *V šoli* in Gregorčičevo *Nazaj v planinski raj*. Slomškove nedeljske šole so predstavili učenci 7. in 8. razreda. Za nastope so jih pripravile učiteljice posameznih razredov. Na koncu so vsi skupaj zapeli pesem *V nebesih sem doma*. Ga. Marija Zupanc je zaključila proslavo s počastitvijo blaženega Antona Martina Slomška, ki je izpolnil svoje poslanstvo na zemlji in se zahvalila gdč. Angelci Klanšek, ki že dolgo vrsto let zbuja sanjuškim otrokom ljubezen in zvestobo do slovenstva.

STANOVALCI ROŽMANOVEGA DOMA so skupaj s spremljevalci v petek, 28. septembra, **POROMALI V »SVE-TO DEŽELO«**, zanimiv tematski park v Buenos Airesu. Ogledali so si votlino, ki predstavlja prostor Kristusovega rojstva, več templjev in hiš, zgrajenih v slogu tistih časov. Videli so obednico zadnje večerje, vstalega Kristusa in še marsikaj. Parku so se srečali s šolarji iz raznih krajev. Za spomin na ta izlet so se tudi fotografirali.

»Jaz pa ti pod židano marelo«, je bilo geslo **CELODNEVNE VESELICE V SLOVENSKEM DOMU V SAN MARTINU** v nedeljo, 30. septembra. Vrstile so se igre, ples, skupno kosilo in srečelov. Skrbne gospodinje so pripravile sladke torte in okusno pecivo. V prijetni družbi so vsi preživeli vesel dan.

MLADCI IN MLADENKE S PRISTAVE so v nedeljo, 30. septembra, **OBISKALI STANOVALCE ROŽMANOVEGA DOMA**. Z njimi so se igrali razne namizne igre, domine, kocke, »človek ne jezi se« in še kaj. Zapeli so jim tudi nekaj narodnih in cerkvenih pesmi. Oboji, stanovalci doma in mladi so preživeli lepo popoldne. Njihova zamisel je vredna posnemanja.

SLOMŠKOVA PROSLAVA V BALANTIČEVI ŠOLI. V soboto, 6. oktobra, so otroci Balantičeve šole počastili zavetnika slovenskih šol, blaženega škofa Šlomška. Učenci in učiteljice so se zbrali v spodnjih prostorih Našega doma. Nastopili so učenci vseh razredov z zanimivimi prizori. Učenci 6. razreda so predstavili zgodbi: *Lakota je najboljši kuhar in Mojca Pokoculja*. Otroci 4. in 5. razreda so

MLADINSKI DAN NA PRISTAVI je bil v nedeljo, 7. oktobra. Mladi so se pripravljali na ta dan z velikim navdušenjem. Vse navzoče je najprej pozdravil Andrej Conde, nato so dvignili zastave in se udeležili sv. maše. Daroval jo je g. Franci Cukjati, mladina pa je pripravila petje in prošnje. Skrbne mame so poskrbele za odlično kosilo. Sledile so tekme v odbojki in nogometu; zvečer pa kulturni program. Zbrano občinstvo je pozdravila Tatjana Golob, ki je opisala, kako so pripravljali kulturni del. Uprizorili so Martina Krpana v obliki satire na moderen način. Sami so si ga zamislili, režirali in zelo uspešno podali. Za konec so razdelili pokale. Pri odbojki so zmagala dekleta iz San Justa, v nogometu pa so si priborili prvo mesto fantje iz Slovenske vasi.

V četrtek, 11. oktobra, je bil **REDNI SESTANEK ZVEZE SLOVENSКИH MATER IN ŽENA V SLOVENSКИ HIŠI**. Vodila ga je predsednica ga. Pavlina Dobovšek. Govoril je diplomirani časnikar Tone Mizerit o volitvah v Argentini in Sloveniji.

51. OBLETNICA NAŠEGA DOMA V SAN JUSTU je bila v nedeljo, 14. oktobra. Lepa skupina narodnih noš z zastavami se je iz Doma napolila v stolnico, kjer je pater dr. Alojzij Kukovica daroval sv. mašo. Mešani pevski zbor San Justo pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar je ubrano prepeval. Dr. Alojzij Kukovica se je pri pridigi spomnil vseh, ki so gradili Naš dom ter se zahvalil vsem, ki ga danes na različne načine pomagajo vzdrževati. Po maši je duhovnik z ministranti odšel pred oltar brezjanske Marije Pomagaj. Letos praznujemo 100-letnico Njenega kronanja. Vsi verniki so zapeli pesem: *Marija skoz življenje*.

V Domu je bil pripravljen skupen zajtrk. Sledila je akademija. Točke programa je povezovala Erika Poglašen. Pozdravila je vse navzoče: predsednico Zedinjene Slovenije gospo Alenko Jenko Godec, predsednico Doma, gospo Mici Malavašič Casullo, in predsednike bratskih Domov in organizacij. Nato so pozdravili predstavniki organizacij, ki delujejo v Domu. Zbor Balantičeve šole pod vodstvom Marije Štrubelj in Kristine Šenk je zapel nekaj narodnih pesmi. Zapel je tudi zbor krajevne ZSMŽ pod vodstvom Anice Mehle. Sledil je zajtrk in nato športne igre. Kosila, ki so ga pripravile skrbne gospodinje, se je udeležilo veliko rojakov. Popoldanski program je bil v zgornji dorani. Vodila je Danica Malovrh, ki je pozdravila vse povabljenе goste, posebej še veleposlanika RS prof. Avguština Vivoda in gospo ter častnega konzula RS gospoda Hermana Zupana in gospo. Slavnostni govornik je bil dr. Andrej Fink. *Skupno ustvarjajmo slovensko prihodnost*, je bila snov njevega razmišljanja.

Sledila je **IGRA »REVČEK ANDREJČEK«** v režiji Blaža Mikliča ob čudoviti sceni Toneta Oblaka. V glavnih

vlogah so nastopili sledeči: Polde Malalan (revček Andrejček); Tone Erjavec (župan Hrastar); Ivo Urbančič (hlapec); Marta Petelin (Marička, županova hči); Gregor Modic (Janezon); Veronika Marinčič (Ana, druga županova hči); Martin Selan (gosposki lovec). Poleg glavnih igralcev so k lepi izvedbi igre pripomogli stranski igralci in pevci, ki jih je pripravila prof. Andrejka Selan Vombergar. Nastopili so še kmetje in kmetice, harmonikarja Franci in Kristjan Janežič ter Pavel Erjavec, ki je igral na orglice. K lepemu uspehu so pripomogli še drugi sodelavci.

Zvečer so se rojaki še dolgo zadržali v prijetni družbi ob odlični gostrežbi.

V nedeljo, 30. septembra, se je **SLOVENSKA FOLKLORNA SKUPINA S PRISTAVE PREDSTAVILA V PALOMARJU**.

Moronska občina je pripravila mednarodni sejem na trgu San Martin. 13., 14., in 15. oktobra so **SLOVENCИ S PRISTAVE POSTAVILI SVOJO STOJNICO**, kmečko hišo, kjer so razstavili značilne predmete ter prodajali pristno slovensko hrano. Na steno so obesili zemljevid Slovenije. Nastopila je tudi folklorna skupina, ki je zaplesala gorenjske in belokrajnske plesе pod vodstvom Adrijane Ahčin. Na ta način rojaki širijo slovensko ime.

V sredo, 17. oktobra, so **ROJAKI ROMALI V SAN NICOLÁS**. Vodili sta jih Pavla Škraba in Anica Zakrajšek.

V četrtek, 18. oktobra, so gospe odseka **ZSMŽ IZ SAN MARTINA** imele svoj **REDNI SESTANEK**. Vodila ga je predsednica ga. Polona Makek. Govorila jim je dr. Andreja Praprotnik o neonatologiji.

V nedeljo, 21. oktobra, so bile **V SLOVENIJI PREDSEDNIŠKE VOLITVE**. Slovenski državljani v Argentini smo volili na Veleposlaništvu RS v Buenos Airesu pa tudi po pošti.

UNSAM Državna univerza v San Martinu JE ORGANIZIRALA SREČANJE NARODNIH SKUPNOSTI. V petek, 26. oktobra, so se **PREDSTAVILI ROJAKI**

IZ SLOVENSKEGA DOMA SAN MARTIN. Napovedovalec je bil Janez Filipič, ki je pozdravil vse navzoče, posebej sekretarja kulturnega odseka univerze prof. Carlosa Almeida in delegata dr. Jureta Rodeta. Predsednik Doma, dr. Viktor Leber, je ob avdiovizualu predstavil zgodovino ustanove. Pevski zbor San Martin je pod vodstvom prof. Lučke Marinček Kastelic zapel nekaj slovenskih in argentinskih pesmi. **FOLKLORNA SKUPINA MARIBOR IZ CARAPACHAYA** je zaplesala nekaj slovenskih narodnih plesov. V stranski galeriji so gospe ponudile gostom in nastopajočim raznovrstno pecivo, pristno slivovko in osvežujočo pijačo. Člani Slovenskega doma San Martin so lepo predstavili slovensko skupnost.

MARIBORSKI OKTET V NAŠEM DOMU V SAN JUSTU. Pevci okteta so prišli na 34. festival pevskih zborov v Uruguay.

Mimogrede so se oglasili v Argentini, da ponesejo slovensko pesem svojim rojakom v Buenos Airesu. Sprejeli so jih v San Justu, kjer so v nedeljo, 21. oktobra, pripravili koncert. Gregor Modic je pozdravil vse navzoče, posebej še pevce, ki so popeljali rojake v prelepo Slovenijo s sledečimi pesmimi: *Oj Triglav moj dom; Domovini; Jadransko morje; Ljubavna peselm iz Režije; Zori rumena rž* in poskočne Istrske tri.

V drugem delu so zapeli: *Potrkan ples; Mojcej; Sam se šetau; Katrca; Bratci veseli vsi; Majolka bod' pozdravljena*. Z navdušenim ploskanjem je občinstvo doseglo še *Venček koroških* in *Žabe*.

Predsednica Doma Mici Malavašič Casullo se jim je zahvalila in jim podarila grb Doma. Tudi pevci so prinesli svoj dar, lectovo srce, turistični vodič po Mariboru in še dve lepi knjigi. Najlepši dar pa je bilo njihovo petje.

DUHOVNE VAJE ZA ŽENE IN DEKLETA

so bile od petka, 2. novembra, do nedelje, 4. novembra, v Domu duhovnih vaj Maria Auxiliadora v San Miguelu. Vodil jih je pater dr. Alojzij Kukovica DJ. Udeležilo se jih je 33 žena in deklet.

Mladci in mladenke s Pristave so obiskali stanovalce Rožmanovega doma. Foto Matjaž Čeč

malo za šalo...

Po temeljitem pregledu reče zdravnik pacientu: "Vaše stanje je vse prej kot dobro: imate vodo v kolenu, kamne v ledvicah, apno v žilah in ..."

"Recite samo še, da imam pesek v možganih, pa bom začel takoj jutri zidati hišo!" mu seže v besedo pacient.

+

Obiskovalec ogleduje najmlajšega v družini: "Čudovit otrok, oči ima čisto mamine."

Mati: "Nos je očetov."

Otrok: "Hlače pa so bratove."

+

»Mama, zakaj je očka čisto brez las?«

»Zato, ker tako veliko misli, sinko!«

»Zakaj imaš pa ti toliko las, mama?«

»Zdaj je pa res zadnji čas, da greš v posteljo!«

+

Šef tajnici:

"Nisem vajen, da bi prišli v službo tako pozno."

"Oprostite, gospod direktor, doma sem padla po stopnicah."

"No, potem pa bi morali biti tukaj še prej!"

+

"Veš, kaj bom počel, ko bom šel v pokoj?"

"Kaj neki?"

"Prve tri tedne bom popolnoma mirno ležal v gugalniku."

"In potem?"

"Potem pa se bom začel čisto počasi gugati."

+

Telefon zazvoni. Oče štirih doraščajočih hčera dvigne slušalko in z druge strani sliši moški glas, ki nežno vpraša:

"Ali si ti, moja žabica?"

"Ne, tu je oče cele mlake!"

+

Gospa stopi v trgovino z igračami. "Rada bi kupila električni vlakec," pravi.

"Koliko let imajo otroci?" vpraša prodajalka.

"Osem, deset in dvainštirideset."

Sin nam je dan – za našo srečo
– Jure Rode 289

Čas je, da vstanemo – Rafko
Vodeb 291

Vprašanje vesti – Marko Kremžar ... 291

Geslo in grb škofa dr. Gregorija Rožmana – dr. Andrej Saje –
Urška Baloh 292

Rožni venec – Nguyen Van Thuan .. 292

Praktični ateizem – Lojze Kukovica 293

Dnevnik svete s. M. Favstine Kowalske 294

Blagor ubogim v duhu – Nauk sv. Avguština 296

Kdo so svetniki? – Raniero Cantalamessa, OFM 297

Nameni Apostolata molitve 298

Sto let kronanja brezjanske podobe Marije Pomagaj –
Iz revije Misli 299

Vprašujete – odgovarjamo – Lojze Kukovica 300

Moč rožnega venca – Kleine Lebensbilder, Michael Faltz 302

Od cinizma k resnici – Robert Petkovšek 303

Cerkev se pripravlja na Stanovnikov nastop – Iz dnevnika El Libertador 305

Med življenjem in smrtjo –
Primož Krečič 305

Slovenski verniki v evropskih državah po podatkih Rafaelove družbe 306

Ob 50-letnici nove maše Frančka Prijatelja 306

»Moj spomin na patra Bazilija«
– Anica Smrdelj 310

Slovenska astronautka Williams med rojaki v Clevelandu –
dr. Edi Gobec 311

Odšla je Veronika Jerman, roj. Petkovšek 312

Polje, kdo bo tebe ljubil..
– Ernest Hirschegger 313

Duhovno življenje je objavilo
– Jure Vombergar 315

Iz naše kronike – Metka Mizerit 316

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Najprej vrnite, kar ste pokradli, potem pa se lahko pogovarjamo o različnih oblikah lastnine.
- Nam bi se najbolj prilegala bela zastava z rdečimi madeži.
- Napake nezmotljivih odkrivajo prihodnje generacije.
- Narobe svet: zdaj imamo desne komuniste in leve kapitaliste.
- Naš prispevek Evropi: parola o bratstvu in enotnosti.
- Naše sodstvo je tretja, suha veja oblasti.
- Ne hitite v prihodnost, tam vas čaka reciklirana preteklost.
- Ne maram prihodnosti, ker mi nenehno obrača hrbet.
- Ne morete me kupiti, lahko me samo podkupite.
- Ne pišite spominov! Ljudstvo se dobro spominja vsega!
- Nekateri dobijo za zločine vislice, drugi medalje.
- Nekdanji udbovci so vsestransko uporabljivi tudi v demokraciji.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIVA - Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo

Direktor: mons. dr. Jure Rode - **Urednik:** arh. Jure Vombergar - **Članica uredniškega odbora:** Metka Mizerit - **Tehnični urednik:** Stane Snaj - **Oblikovanje in prelom:** Rozka Snaj - Ramón L. Falcón 4158, C1407GSR Buenos Aires, Argentina - Tel: +54-11-4636-0841 - Fax: +54-11-4636-2421 - E-mail: dusno_pastirstvo@ciudad.com.ar - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 - **Tisk:** Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - California 2750 C1289ABJ Buenos Aires, Argentina - Tel: +54-11-4301-5040 - E-mail: info@vilko.com.ar

POVERJENIKI: ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. - **ZDA:** Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA - **ITALIJA:** Trst: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia - **Gorica:** Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. - **AVSTRIJA:** Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA: ARGENTINA: po raznašalcih: \$75; po pošti: \$95 - BARILOCHE: \$85 - OBMEJNE DRŽAVE: 90 dol; brez Stezic: 65 dol - AMERIKA: 110 dol; brez Stezic: 75 dol - EVROPA: €100; brez Stezic: €70 - OSTALE DRŽAVE: 120 dol; brez Stezic: 80 dol - Pošiljanje po več izvodov skupaj zniža poštno stroške - **Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: Jorge Rode, Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina // Duhovno življenje izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.**

Z letošnjega Mladinskega dne v San Justu – Foto: Marko Vombergar

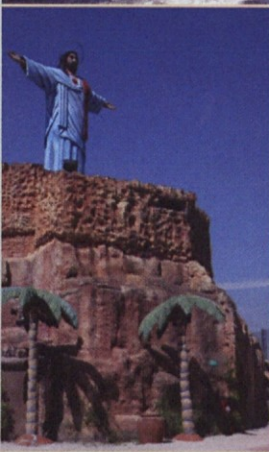

Samostojni koncert deklitskega pevskega zbora Milina na Pristavi

Stanovalci »Rožmanovega doma« so obiskali »Tierra Santa« v Buenos Airesu – Foto Saša Zupan Omahna

Levo spodaj: Skupina naših upokoјencev v Villa Noguez, provinca Tucuman. Desno: Skupina z ozadjem gora sedmerih barv v provinci Jujuy. Foto: Pavla Škraba

Comiso
Argentino
Suc. 7 Bk. A6

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 6395
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 2560

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovena. Director: Mons. dr. Jorge Rode Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877 Impresión: Talleres Gráficos Vilko S.R.L. California 2750 - C1280ABJ Buenos Aires - Argentina